

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

Avstro-Ogrsko: za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 28—
pol leta . . . 14—
četrt leta . . . 7—
na mesec . . . 2-50
celo leto naprej . . . K 33—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . K 38—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izloži vsek dan novost izvajati modelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v.
Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin.
Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej . . . K 26-40
pol leta . . . 13-20
četrt leta . . . 6-60
na mesec . . . 2-20

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo,) telefon št. 34.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 23. decembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglša:

VZHODNO BOJIŠČE.

V odseku Mesticanesti so avstro-ogrsko čete zavrile več ruskih sunkov.

ITALIJANSKO IN JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Ničesar poročati.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Dunaj, 24. decembra. (Kor. ur.)
Uradno se poroča:

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada skupina generalobersta nadvoj. Jožefa.

Severno od doline Uz se je neki sovražni oddelek ustalil na višini Magiaros.

Fronta generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Neki naš lovski komando je prekoračil Bistrico - Solotvinsko, prodrl skozi pas ovir v sovražno prednjo pozicijo jugo - zapadno od Bohorodčanov, porazil v boju posadko ter se po razdeljanju obrambne naprave polnoštevilno vrnil.

ITALIJANSKO IN JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Na Kraški visoki planoti od časa do časa živahen artiljerijski ogenj. Sicer neizpremenjeno.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Dunaj, 25. decembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglša:

Armada skupina gfm. v. Mackensena.

Bojno delovanje pridobiva na več odsekih fronte na živahnost.

Armada fronta generalpolkovnika nad. Jožefa.

Na nekaterih mestih so bili odbiti ruski polzvedovalni oddelki.

Armada skupina generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Pri Lysiecu je lovski oddelek mnogokrat pohvaljenega c. kr. infan-

terijskega polka št. 16. v nočnem boju predstraž mnogo močnejšega sovražnika z bajoneti zapodil nazaj in mu prizadel težke izgube. Tudi vsi daljni napadi Rusov so ponesrečili.

ITALIJANSKO IN JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Nobenih pomembnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Dunaj, 26. decembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglša:

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada fronta generalfeldmaršala von Mackensena.

Na Velikem Vlaškem trajajo boji. Nemške in avstro - ogrske čete so zajuršale na obeh straneh železnice od Buzeva v Brailo prodirajoč močne ruske pozicije pri Filipesciu.

Tudi v prostoru pri Romnicu Saratu smo napredovali. Število zadnje dni na Vlaškem vjetih Rusov znaša nad 5500.

Armada fronta generalobersta nadvoj. Jožefa.

Jugozapadno od Sulte in južno od Dorne Vatre so tipali ruski oddelki brezuspešno proti našim pozicijam.

V Gozdnatih Karpatih na mnogih točkah oživljajoči topovski boji.

Armada skupina generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Ničesar pomembnega.

ITALIJANSKO IN JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 23. decembra. (Kor. ur.)
Wolfiov urad poroča:

Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armada fronta generalfeldmaršala vojvode Albrehta Würtemberškega.

V loku pri Ypresu in Wytschaetu je dosegel artiljerijski ogenj včeraj

precejšno silo. Jugo - vzhodno od Ypresa so napadli angleški oddelki; zavrtili smo jih z ognjem, na enem mestu v bližinskem boju. Južno od Boesingha je vdrl več patrolj v sovražne jarko in pripeljalo vjete, strojne puške in plen nazaj.

Fronta nemškega prestolonaslednika.

Na fronti v Champagni in ob Mosi le malo streljanja. V Vogezi, severo - zapadno od Münstra, so nemški stražni dvignili neki francoski saperski oddelek.

Pri Frapollu, vzhodno od St. Diéja, in južno od kanala Rena - Rona smo po artiljerijski pripravi zavrtili francoske oddelke.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada fronta generalobersta nadvoj. Jožefa.

V Gozdnatih Karpatih več patroljskih podvzetij, pri katerih smo dobili vjetnike in strojne puške. Južno od Mesticanestija so zopet odvzeli avstro - ogrski oddelki Rusom nedavno opuščeno pozicijo.

Armada skupina generalfeldmaršala von Mackensena.

V Dobrudži so zajuršale zavezniške čete več pozicij ruskih poslednjih čet in zavzele Tulcevo ob dolini Donavi.

Število vjetih se je zvišalo na več kakor 1600 mož, več strojnih pušk smo vplenili.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Ob Dojranskem jezeru artiljerijski ogenj. V okolici Strume boji prednjih straž.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Berolin, 24. decembra. (Kor. ur.)
Wolfiov urad poroča:

Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Na obeh straneh Vjetlja v loku pri Ypresu so napadli angleški oddelki pod močnim streljanjem rano zjutraj naše pozicije. Zavrtili smo jih. Na ostali fronti je vladalo pri večidel slabem vremenu le slabotno strelsko delovanje.

sem sklepal, da bo to najbrž glavnikar Dagarinov Gustelj.

Pa sem se uredal, kakor sem kmalu spoznal.

Njegov sosed, ki je imel posebno zmursene in nepočesane lase, mu je namreč rekel: »Blaž, povej nam no, kako si se imel v četrtku v Ljubljani, ko te skoro dva dni ni bilo domov. Ali si se morda ženil, da boš potem zapisal vse svoji babi in da ne bo nič dobila tista tržaška glista, ki te je prišla zadnjič obiskat, pa je še videl nisi!«

Vsa miza, ali prav, moške pri mizi, so se na te besede grozno zakrohotali. Mož rudečih lic in obratih ustnic je pa predgovorniku mirno in takole govoril:

»Hudič naj vzame Babitonfarjeve in posebno tisto tržaško glisto, ki me ljudem spravlja v zobe. Prav imaš Gustelj, če misliš, da bi se naj oženil in babi vse zapisal. No, pa za to je še čas! Saj sem star šele nekaj čez sedemdeset let in torej v najlepših možkih letih. Pa kaj si hotel, Gustelj, zvedeti od mene. Aja, že vem. Kako sem se imel v četrtku v Ljubljani. No le počakaj, ti že povem. Seveda pa moram prej namazati svoj jezik. Veš, potem rajši teče.«

Mož rudečih lic in obratih ustnic je bil povsem sodeč, pravi, sedaj neaklonjeni stric mojemu tržaškemu

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada fronta generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Nobenih posebnih dogodkov.

Fronta generalobersta nadvojvode Jožefa.

V zasneženih Gozdnatih Karpatih se je topovski ogenj v pokrajini pri Ludovi in Kiribabi časih stopnjeval. Severno od doline Uz so Rusi zopet začeli napadati. Po ponesrečenem sunku se jim je posrečilo, ustaliti se ob višinskem grebenu Magiarosa.

Armada skupina generalfeldmaršala von Mackensena.

Vsled operacij v Dobrudži je bil sovražnik potisnjen v severozapadni kot dežele. Severni breg Donave na obeh straneh Tulceje je trpel vsled obstreljevanja naših topov.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Med Vardarjem in Dojranskim jezerom je težal močan angleški ogenj na nemških in bolgarskih pozicijah. V večernih urah napadajoče bataljone smo krvavo zavrtili.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Berolin, 25. decembra. (Kor. ur.)
Wolfiov urad poroča:

Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

V loku Wytschaete časoma močni artiljerijski boji. Pri drugih armadah ni bojevanje preseglo navadne mere. Noč je bila na večini odsekov mirna.

VZHODNO BOJIŠČE.

Fronta gfm. princa Leopolda Bavarskega.

Jugo - zapadno Stanislavova so avstro - ogrske predstraže pri Lysiecu odbile več ruskih sunkov.

Armada fronta generalobersta nadvoj. Jožefa.

V ozemlju Cimbroslave Velke so naše predpolje obvladujoče patrolje vrgle večkrat ruske polzvedovalne oddelke nazaj. Severno Soos - Megša v dolini Oitoz je naš branilni ogenj dvakrat pognal napadajoče Ruse nazaj.

Armada skupina gfm. v. Mackensena.

V Veliki Vatahiji so se razvili novi boji. Donavska armada je zavzela Isaccea in napada mostišče pri Macinu.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Nič bistvenega.

Prvi generalni kvartirni mojster p. Ludendorff.

Berolin, 26. decembra. (Kor. ur.)
Wolfiov urad poroča:

Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

V posameznih odsekih fronte pri Ypresu na obeh straneh kanala La Bassee in zapadno od Lensa se je ojačilo artiljerijsko delovanje.

VZHODNO BOJIŠČE.

Ob dolenjem Stohodu je bila ruska artiljerija bolj delavna, kakor sicer. Severozapadno od Lucka je prišlo podvzetje nemških oddelkov, 16 vjetih.

Armada fronta generalobersta nadvoj. Jožefa.

Ob vishni Ludovi in v Gozdnatih Karpatih od časa do časa močan topovski ogenj. V dolini Neagrl, južno od Dorne Vatre se je ponesrečil sunek ruskih stražunskih oddelkov.

Armada fronta generalfeldmaršala von Mackensena.

V bojih v velikovlaški ravnini in ob robu gorovja južno od Rimnicul Sarata smo vjeti zadnje dni 5500 Rusov. Včeraj so zajuršali mnogokrat preizkušene nemške divizije z dodeljenimi avstro - ogrskimi bataljoni žilavo branjeno vas Filipesci ob železnici Buzeu - Braila in na obeh straneh te železnice sosedne močno utirjene ruske pozicije.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Uspešni sunki patrolj bolgarske infanterije severozapadno od Bitolja. V loku Črne izmenoma močan artiljerijski ogenj.

Prvi generalni kvartirni mojster p. Ludendorff.

LISTEK.

V megli, blatu in Ljubljani.

Luigi Calco.

Bridka povest mojega tržaškega prijatelja Frana Bogataja, ki sem vam jo zadnjič povedal, me je pretresla v dno kosmate moje duše. Posebno me je ganilo njegovo pripovedovanje o hiši s kislim priimkom, sladkim vincem in izvrstno kračo. Ta povest je tako silno učinkovala na me, da se mi je porodil sklep, da se čim preje in na licu mesta pričam o njeni verodostojnosti glede one točke, ki me je posebno ganila.

Sklep storjen, legitimacija preskrbljena, kupljen vozni listek, krepek živžig črnega hlapca in že sem se peljal malo pred božičem proti najožji domovini svojega tržaškega prijatelja. Ko sem dospel na svoj cilj, to je končno postajo, in ugledal pred njo lepo razvoženo blato predpotopne velikosti, sklenil sem se poslužiti vozne zveze mej postajo in mestom, kar sem tudi storil.

Voznja od postaje do mesta ni bila posebna zanimiva, zato jo kratko preidem. Le toliko naj povem, da mi je bilo, ko smo se gurali proti mestu,

pri srcu nekoliko tesno, ker smo sedeli zelo na tesnem. Mej vožnjo sem si pridobil tudi veliko naklonjenost malega ščeneta, ki se me je celo pot tiščal in mi za spomin zapustil nekaj tistih živalic, ki posebno slove po svojih spretnostih v skakanju.

Druge nesreče ni bilo.

Ko smo se na glavnem trgu in s trudom izkocabali iz voza, pričel sem pri ljudeh izpraševati, kje najdem gostilno s kislim priimkom in sladkim vincem. Pa se ne morem pohvaliti, da sem dobival posebno prijazne odgovore. Nekateri mi sploh niso nič odgovorili, morebiti so bili to gluho-nemi ali pa niso razumeli mojega domačega jezika, drugi so mi pa dali čelo take odgovore, katere sem vspricho njihove robate izvirnosti izročil takoj večni pozabljivosti.

Ostal sem torej brez vsake orientacije, kar poudarjam zlasti na naslov našega slovenskega planinskega društva. In to mi nikakor ni bilo ljubo. Zanesi sem se moral vsled tega na svojo slepo srečo in svoj dober nos. In moj nos me ni varal. Kakor prej že večkrat, me je tudi to pot prav vodil.

Od bližine nekod le prihajal namreč prav dober duh in na to me je takoj opozoril moj ljubi nos. Obnem sem začul njegov poveljniški glas: za duhom. Ker sem navajen

pokorščine, saj sem oženjen že dobra tri leta, ubogal sem svoj nos, ki je šel za duhom kakor pes za sledom.

Skoro sem se uveril, da je bilo prav, da sem ubogal svoj nos. Moj, edinole za časa kaknega nahoda omalovaževani nos privedel me je skozi steklena vrata v sobo, podobno železniškemu vozu in pri najdaljši mizi polno pivcev in jedcev hkratu. Po zadovoljnih obrazih in glasno cmačajočih ustih sodil sem, da sem na cilju. Ko sem imel pred seboj polič rujnega vinca in pošten kos domače krače, je bila ta moja sodba potrjena takoj v vseh treh instancah. Ta instanca pot me je pa tako prevzela, da na vsem tem potovanju nisem prav nič pazil na svojo sosesčino.

Ko sem se končno vrnil s potovanja in ozrl pred seboj svoj krožnik prazen, tedaj še le sem se zavedel, da nisem sam v sobi. Pri dolgi mizi je mej tem tudi nehalo rožljanje pribora in cmanjanje. Priliko sem imel torej proučiti zbrane možakarje.

Po raznih duhovih — moj nos se čudovito razvilja in napreduje — in govoricami tež mož sem sodil, da so to ravno isti možje, ki mi jih je zadnjič opisoval moj tržaški prijatelj. Na gornjem koncu dolge mize je sedel mož rudečih lic in gbril pod nosom, ki je bil videti nekaka glava družbi, ker je imel poglavito besedo. Iz tega

prijatelju. Po svojih poprejšnjih besedah je izdano mamazal svoj jezik in pričel pripovedovati svojim tovašem nekako takole:

»Star pregovor pravi: Kdor gre na Dunaj, pusti naj treh zunaj. Ta pregovor velja sedaj v polni meri tudi za našo Ljubljano. Samo prav malo bi ga preskrstil!

Kdor v Ljubljano greš, poprej dobro feška se najej!

No, pa bomo o tem še kaj slišali.

Gotovo je pred našo postajo celo morje najlepšega blata. Vendar izgine to naše morje kakor kaira, če prideš v Ljubljano pred poslopje južnega kolodvora. In kako nevarno je to ljubljansko blato pred našim kolodvorom.

Na svoje lastne oči sem v četrtki videl, ko je mej pohlevno ploho pridrdral pred kolodvor rešilni voz, v katerega so spravili moža, ki je padel in se pri tem v blatu skoro zadušil ali pa najmanj utonil. Tako se mi je revež smilil, da sem kar smuknil mimo tiste male hišice, iz katere prihaja vedno kak siten radovednež, ki hoče od vsakega vedeti, kaj nese v Ljubljano. Res iz samega usmiljenja in ne zavoljo tistih desetih klobas in svinjskega plečeta v mojem cekarju sem smuknil mimo. Se vam kar zakolnem, da je tako.

(Konec prihodnjik)

Odgovor Avstrije in Nemčije Wilsonu.

Dunaj, 26. decembra. (Kor. ur.) C. in kr. vlada je dogovorno z vlada-
mi zveznih držav odgovorila na ta
spis z ide - mémoirem, ki je bil da-
nes izročen ameriškemu poslaniku
in se glasi tako-le:

Odgovarja se na ide - mémoire,
ki mi ga je izročil njega ekscelenc
gospod ameriškanski poslanik, dne 22.
t. m., in ki obsega predloge gospoda
prezidenta Združenih držav glede iz-
menjavanja misli med sedaj vojsku-
jočimi se silami v dosegu miru, po-
laga c. in kr. vlada pred vsem važ-
nost na to, da naglašajo, da jo vodi pri
presojanju plemenitih nasvetov gos-
poda prezidenta tisti duh prijateljs-
tva in sosvetljivosti, kakor njega.
Gospod prezident ima pred očmi
cilj, ustvariti podlago za zagotovitev
trajnega miru, a pri tem ne želi pre-
judicirati izbiro potov in sredstev. C.
in kr. vlada smatra za najpriljubljene-
šo pot do tega cilja neposredno
izmenjavanje misli med vojskujo-
čimi se državami. Sklicuje se na svojo izjavo z dne 12.
t. m., s katero se je izrekla priprav-
ljeno za mirovna pogajanja, čast ji je
predlagati, naj bi se kmalu se-
stali zastopniki vojskujo-
čih se držav na kakem kraju ne-
vtralnega inozemstva.

C. in kr. vlada pritrjuje tudi na-
ziranju gospoda prezidenta, da bo
mogoče šele po koncu sedanjih vojn
se lotiti velikega in zaželjenega dela,
preprečenja bodočih vojn. — Ob da-
nem času bo rada pripravljena sode-
lovati skupno z Združenimi državami
za uresničitev te naloge.

Berolin, 26. decembra. (Kor. ur.)
Wolffov biro javlja:

Gospod državni tajnik zunanjega
urada je danes izročil poslaniku
Združenih držav ameriških odgovar-
ja na dopis z dne 21. t. m. nasle-
dno noto:

Cesarska vlada je velikodušni
nasvet gospoda prezidenta Združenih
držav ameriških, naj se ustvari po-
dloga za zagotovitev trajnega miru,
sprejela in uvaževala s prijateljskim
duhom, ki ima izraženo v naznanilu gos-
poda prezidenta. Gospod prezident
je pokazal cilj, ki mu je pri srcu in
prepuštil udeležencem izbiro poti.
Cesarski vladi se zdi neposredno
izmenjavanje misli naj-
priljubljenejši pot do dosega zažele-
nega uspeha. Čast ji je torej v smislu
izjave z dne 12. t. m., s katero je po-
nudila roko za mirovna pogajanja,
predlagati, naj se kmalu se-
stanejo delegatje vojsku-
jočih se držav na kakem ne-
vtralnem kraju. Tudi cesarska
vlada je mnenja, da se more začeti
veliko delo onemogočenja bodočih
vojn šele po koncu sedanjih borbe na-
rodov. Kadar pride ta čas, bo z ve-
seljem pripravljena delovati skupno
z Združenimi državami ameriškimi
na tej vzvišeni nalogi.

Ta odgovora na predlog pre-
zidenta Wilsona odklanjata in-
direktno Wilsonovo zahte-
vo, naj se mu naznanijo mi-
rovni pogoji in izključuje
tudi udeležbo Združenih
držav pri konferenci, ki jo
nota predlaga. Avstro - Ogrska
in Nemčija nasvetujeta sestanek de-
legatov vojskujočih se dr-
žav, torej nekaj, kar se popolnoma
vzame z nju v družbi z zaveznici
storjenim mirovnim korakom.

Besedilo Wilsonove note.

Dunaj, 25. decembra. (Kor. ur.)
Ameriški poslanik je 22. t. m. tu
izročil tudi na druge vojskujoče se
sile naslovljen Aide - mémoire, ki ob-
sega predloge prezidenta Združenih
držav ameriških glede izmenjavanja
misli med sedaj v vojnem stanju na-
hajajočimi se državami in ki glasi:

Prezident Združenih držav mi je
naročil, nasvetovati c. in kr. vladi
modus procedendi glede sedanjih vojn
in upa, da vzame c. kr. vlada v
blagohotni pretres, imajoč pred očmi,
da je storjen ta predlog iz prijateljs-
tva, da izhaja ne samo od prijatelja,
nego od zastopnika nevtralne sile,
katere interesi so po vojni resno pri-
kazati in katere skrb za hitri konec
vojne izvirajo iz potrebe, priti na jas-
no, kako naj te interese najbolj zago-
tovi, če bi se vojna nadaljevala.

Prezident je že dlje časa uvaževal
predlog, ki ga podaja po naro-
čilu danes. Prezident je imel različne
pomisleke, nastopiti ž njim v seda-
njem trenutku, ker bi se moglo misli-
ti, da ga je pri tej akciji vodila želja,
igrati v zvezi z zadnjim mirovnim
sporocilom centralnih držav kako
vlogo. To mirovno sporočilo pa ni v

nikakem oziru vplivalo na ta njegov
predlog in prezident bi bil svojo ak-
cijo odložil, če bi se ne zavedal, da
se tiče tudi njegov predlog mirovne-
ga vprašanja in da ga je najlažje vzeti
v pretres v zvezi z drugimi pred-
logi, ki imajo isti namen. Prezident
more le izreči željo, naj se preišče
njegov predlog na njegovo lastno
vrednost, kakor da je bil izrečen v
drugih okoliščinah.

Prezident predlaga, naj se kmalu
poišče prilika, da se od vseh vojsku-
jočih se držav provocira priznanje
njihovih nazorov, pod katerimi pogo-
ji bi bilo možno vojno končati in ka-
teri dogovori bi se smatrali za za-
dostljivi kot garancija proti obnovit-
vi ali proti izbruhu podobnega kon-
flikta v prihodnosti. To bi se moralo
zgoditi na način, ki bi dal možnost,
nazore različnih strank med seboj
svobodno primerjati. Gospodu Wil-
sonu je vseeno, kaka sredstva se
uporabijo v dosegu tega cilja. Bil bi
vesel, če bi mogel služiti dosegi tega
cilja na kakršenkoli način, ki je spre-
jemljiv. Pripravljen bi bil tudi sam,
poprijeti inicijativno, ali ker ne želi
sam določiti metod in sredstev, spre-
me vsako sredstvo, da se doseže ve-
liki cilj, ki mu je pred očmi.

Jemlje si svobodo, opozoriti na
dejstvo, da so cilji, po katerih streme
državni vojskujočih se držav in ki
so jih v velikih potezih naznanili
lastnim narodom in svetu, v bistvu
enaki. Vsaka stran želi, zagotoviti
pravice in privilegije slabih narodov
in malih držav proti napadom v pri-
hodnosti ravno tako, kakor pravice
in privilegije sedaj v vojnem stanju
nahaajočih se velikih in mogočnih
držav. Vsak del skuša dobiti za pri-
hodnost v zvezi z drugimi narodi za-
gotovila proti obnovitvi vojne, kakr-
šna je sedanja, ter proti napadom in
egoističnim intervencijam kakršne-
koli vrste. Vsak del bi bil ljubosum-
en, če bi se dale snovale rivali-
zujoče zveze, katerih namen bi bil,
vzdržati nezanesljivo ravnanje ob
rastočem nezaupanju. A vsak del je
pripravljen, vzeti v pretres ustano-
viti zveze narodov in zagotoviti po
vsem svetu mir in pravičnost. Pred-
no se more storiti ta zadnji korak,
smatra vsak del za potrebno, urediti
sporna vprašanja sedanjih vojn pod
pogoji, ki zagotavljajo prav zanesli-
vo neodvisnost, teritorialno integri-
teto ter politično in komercialno
svobodo.

Na uredbah, ki jih je storiti za
prihodni mir na svetu, sta narod in
vlada Združenih držav ravno tako
vitalno in neposredno interesirana,
kakor zdaj v vojni nahaajoče se vla-
de. Vrh tega je njih interes glede
sredstev, ki se naj porabijo, da se ob-
varujejo mali in slabi narodi sveta
pred nevarnostjo krivice in nasilstva,
ravnotako živ, kakor interes katerega
drugega naroda ali kake druge vlade.
Narod in vlada Združenih držav sta
pripravljena in navdana vne, sode-
lovati pri dosegu teh ciljev z vsem
vplivom in vsakim pomočkom, ki
jim je na razpolaganje. Najprej je tre-
ba sedanje vojno končati. Zedinjenim
državam ne pristojajo, predlagati po-
goje, pod katerimi se naj konča. Pre-
zident pa čuti, da je njegova pravica
in njegova dolžnost, opozarjati na
posebno velike interese Združenih
držav glede končanja vojne in na
strah, da bi v kasnejšem času bilo
lahko prepozno, izpolniti višje cilje,
ki leže onkraj vojne, in daljnji strah,
da postane položaj, ki ga nevtralne
države že zdaj težko prenašajo, v
prihodnosti popolnoma neznošen in
končno da se je predvsem bati, da bo
civilizaciji prizadeta škoda, ki se ne
bo dala nikdar poravnati.

Zato se smatra prezident popol-
noma opravičenega, predlagati takoj-
šnjo priliko za primerjanje in vzpo-
rejanje nazorov o pogojih, ki bi se
moralo zagotoviti pred končnimi do-
govori glede svetovnega miru, ki ga
vsi želimo in pri katerem so nevtralni
narodi ravnokar, kakor vojsku-
joči se pripravljajo, igrati svojo od-
govornost polno vlogo. Če bi se boj
nadaljeval s počasnimi koraki za ne-
določene cilje, dokler bo ena ali dru-
ga skupina omagala, če naj se še da-
lje žrtvujejo milijoni človeških živ-
ljenj, dokler ena ali druga stran ne bo
ničesar več imela žrtvovati, če naj
se budi sovraštvo in obupanje, kate-
rih ničesar ne ozdravi, potem postane
nična in brezkoristna upanja na
mir in dobrohotno sodelovanje svo-
bodnih narodov.

Življenje vsega sveta je po vojni
zadeto do globin, vsak del velike
družine človeštva je moral občutiti
težavo in strahote tega doslej brez-
primernega bojevanja. Noben narod
civiliziranega sveta ne more reči, da
je izven vpliva vojne ali zavarovan
proti njenim škodljivim posledicam.

a vendar niso bili nikdar določno po-
vedani konkretni cilji, za katere se
bile vojne.

Voditelji raznih vojskujočih se
držav so te cilje, kakor rečeno, ozna-
čili v velikih potezih, a po teh se zdi,
da so pogoji na obeh straneh enaki.
Se nikdar ni na nobeni strani z avto-
riteto opremljen govornik priznal go-
tovih ciljev, katerih doseženje bi sani
in za njegov narod zadostovalo za
sklep miru. Prepuščeno je bilo svetu,
da si sam izmisli, kakšni definitivni re-
zultati, kake politične ali teritorialne
premembe ali preuredbe, da, kake
stadnji vojaških uspehov bi vojno
končali.

Mogoče, da je mir bližje, nego
je nam znano, in da pogoji, na kate-
rih mislijo vojskujoče se države, da
morajo vztrajati, niso tako nasprotni,
da bi se ne mogli spraviti v soglasje;
da bi izmenjavanje mnenj ugledilo
pot vsaj do konference in naredilo
trajno soglasje med narodi za upanje
bližje prihodnosti, da bi se zveza
med narodi izkazala za uresničljivo.
Prezident ne predlaga nikakega mi-
ru, niti posredovanja ne predlaga, ne-
go le, da naj se vrše poizvedbe, da
zaznajo tako nevtralni narodi, kakor
vojskujoči se narodi, kako blizu je
pristan miru, za katerim hrepeni člo-
veštvo čedalje intenzivnejše in moč-
nejše. Vdaja se upanju, da najde pri
vseh udeležencih razumevanje za du-
ha, v katerem govori, in za cilje, ki
jih išče, zanesljivo upa na odgovor,
ki naj posveti z novo lučjo na sve-
tovni položaj.

Švica za mir.

Švicarski zvezni svet je dne 22.
decembra poslal vojskujočim se dr-
žavam sledečo noto: Prezident Zedi-
njenih držav, s katerim je vsled vro-
če želje po skorajšnjem koncu so-
vražnosti stopil švicarski zvezni svet
že pred nekaj časom v stik, je imel
prijetnost, spoglediti zveznemu svetu
mirovno noto, ki jo je poslal central-
nim in ententnim državam. Prezident
Wilson razpravlja v tej noti, kako ze-
lo je želeli mednarodnih dogovorov
in svrhu sigurnosti in trajnega pre-
prečenja katastrof, kakor je ta, pod
katero trpe narodi sedaj. V zvezi s
tem naglašajo predvsem potrebo, na-
rediti konec sedanjih vojn. Ne da bi sam
napravil mirovne predloge ali ponu-
dil svoje posredovanje, se omejuje na
poizvedovanje, če sme človeštvo
upati, da se bliža blagoslovu miru. Ta
jako zaslužna osebna inicijativa pre-
zidenta Wilsona najde v Švici mogo-
čen odmev. Zvesta dolžnostim, ki iz-
hajajo iz varovanja najstrožje ne-
vtralitete, zvezana po enakem prija-
telstvu z državami obeh v vojni sto-
ječih skupin, kakor otok sredi valo-
vanja strašne svetovne vojne, ogro-
žena in oškodovana v svojih idealih
in materialnih interesih, je naša de-
žela navdana iskrenega hrepenenja
po miru in pripravljena, pomagati s
svojimi slabimi močmi, da se naredi
konec neizmernim trpljenjem vojne,
ki jih vidi pri dnevnem stiku z inter-
niranci, težkimi ranjenci in evaku-
iranci in ustvariti podlago za blago-
slovno skupno delovanje narodov.
Švicarski zvezni svet se je z vse-
ljem oprijel prilike, podpreti prizade-
vanja prezidenta Zedinjenih držav
ameriških. Srečen bi bil, če bi mogel
na še tako skromen način delovati za
zblizanje v boju stoječih narodov in
dosego trajnega miru.

Papež o miru.

Rim, 25. decembra. (Kor. urad.)
Papež je sprejel včeraj kardinalski
kolegij, ki mu je izročil božična vo-
ščila. Kardinal Vanutelli je imel kot
dekan nagovor, v katerem je izrekel
tesno soglasje kardinalov s papežem
v prošnji za mir za ljudi in narode
kakor tudi v prizadevanju, olajšati
trpljenje, katero povzroča vojna. V
svojem odgovoru se je papež oziral
v glavnem na to soglasje in poudar-
jal, da ne bo miroval in da porabi vse
sile v to svrhu, da bodo vsi sinovi
cerkve na enak način k srcu si vzeli
njegov opomin, želeli si miru in sicer
omega pravičnega in trajnega miru,
ki ima napraviti konec grozotam se-
danje vojne in ni dosegil brez iz-
polnitve potrebnih pogojev. Beseda
»Pax hominibus bonae voluntatis«, je
rekel papež, zveni danes kot pogojna
obljuba. Države naj bi podpirale glas
svetega kolegija, da bi zadržale po-
tek dogodkov, ki povzročajo uniče-
nje narodov, narodi naj bi upoštevali,
da cerkev vidi dalje kakor njeni člo-
veški varovanci, naj se končno bo-
jevniki vdajo ponovnim opominom in
prošnjam očeta krščanske družine in
pripravljajo potom pravičnosti pojav
miru, da se more današnja beseda
psalmista nanovo razviti: Justitia et
pax osculata sunt. Papež je zaključil
svoj govor z izrazom zaupanja v bo-
dočnost držav, katere Gospod v svo-
ji usmiljenosti ni napravil za bodo-
čnost brez nade za zopetno ozdrav-
ljenje.

Lugano, 25. decembra. (Kor. ur.)
Italijansko časopisje izraža svoje na-

dočanje za odgovor papeža na na-
govor kardinala Vincenca Vanutelli-
ja. Listi poudarjajo, da papež se ni
najmanj dotaknil koraka predsednika
Wilsona, katerega podpirajo nevtral-
ne države.

Amerika ostane nevtralna.

Frankobrod, 23. decembra. Frank-
furter Zeitung javlja iz New Yorka:
Na izjavo državnega tajnika Lan-
singa, da zna biti Amerika zapletena
v vojno, je poklical prezident Wilson
Lansinga k sebi in imel z njim dolgo
posvetovanje. Lansing je nato iz-
javil, da ostane Amerika nevtralna in
da je ves strah, ki je nastal na borzi,
neutemeljen.

Soglasna odklonitev na Angleškem.

London, 24. decembra. Reuter.
»Daily Mail« piše: Časopisje je na
Wilsonovo noto soglasno odgo-
vorilo, in sicer odklonilno. Pre-
stolni govor je molčeč odgovor na
noto. Prestolni govor je udaril ob
struno, ki zveni v vsakem angleškem
srcu.

Spremenjena taktika nemškega časopisja.

Berolin, 25. decembra. Medtem,
ko je prvi dan večina nemških listov
odklanjala Wilsonovo noto kot ne-
naprošeno vmešavanje in morebitno
zahrbtno diplomatsko proti Nemčiji
naperjeno potezo ameriškega pre-
sednika, so mnogi listi danes svojo
taktiko spremenili in presoajo Wil-
sonovo noto v soglasju z oficijoznimi
listi trezno in hladno. V splošnem pa
sodba nemške publicistike tudi sedaj
še ni enotna.

Še groznejša in brezobzirnejša vojna. Nikakega premirja.

Curih, 24. decembra. »Popolo d'
Italia« meni, da bo po mirovni po-
nudi vojna še groznejša in brezob-
zirnejša in poziva entento, naj ostro
pazi na sporočena prizadevanja
Nemčije, ki hoče vplivati na razpo-
loženje nevtralcev. Sicer leži Noyen
še vedno na cesti v Pariz, Rovereto
na cesti v Verono. Enotna fronta se
mora končno vendar ustvariti. —
»Giornale d'Italia« pravi k Lloyd
Georgeovim izjavam: Treba raz-
viti in organizirati vseh nacional-
nih pomožnih sil v dosegu zmage.
Tudi on je potrdil direktivo entente:
Nikake brezpogojne odklonitve miru
ali tudi nikakega premirja, dokler
mir ne prizna temeljev pravičnosti in
svobode.

Francoski senat in brezobzirno nadaljevanje vojne.

Pariz, 24. decembra. (Kor. ur.)
Senat je končal tajne seje za raz-
pravljanje o interelacijah in je spre-
jel s 194 proti 60 glasom dnevni red,
v katerem je rečeno: Senat zagotav-
lja, da Francija ne more skleniti mi-
ru s sovražnikom, ki je zasedel njeno
ozemlje, ter je odločena, Franciji vsi-
ljeno vojno nadaljevati do zmago-
vitega konca; senat izreka vladi za-
upanje, da ustvari energične odred-
be, zagotavljajoč premoč Francije
nad sovražniki ter da organizira pod
enotnim delavnim vodstvom napore
armade in dežele.

Italijanski glasovi o Wilsonu.

Lugano, 24. decembra. Prvi ita-
lijanski komentariji k Wilsonovi noti
kažejo veliko zadrego. »Corriere de-
la sera« si ne upa, odklanjati Ameri-
ko, kakor je to storilo angleško časo-
pisje. Svetuje samo, naj se razpravlja
o nemški mirovni ponudbi posebej in
o Wilsonovi intervenciji posebej.
Najprvo treba povedati osrednjim
državam, zakaj se odklanja njihova
mirovna ponudba, potem treba dati
pojasnila Ameriki glede mirovnih ci-
ljev četverozeve.

Lugano, 24. decembra. (Kor. ur.)
Komentariji italijanskega časopisja k
ameriški noti kažejo prepričanje, da
je storjen tehten korak za pospešitev
vojne konca. Oni listi, ki markirajo
nemoteno vojno odločnost Italije, ne
morejo prikriti slabega razpoloženja
zlasti radi nemških ameriških pri-
pomb, da bi mogla tudi Amerika po-
seči v vojno, kar bi pomenilo za če-
tverozevo zbog njene materialne
odvisnosti težko nesrečo. Izražajo
domnevanje, da je tu vmes načrtna
zveza z mirovnim predlogom osred-
njih držav in da je treba radi tega če-
tverozevi skrajne previdnosti.

Curih, 25. decembra. (Kor. urad.)
Italijansko časopisje piše večinoma
po angleškem vzorcu in polemizira v
raznih varijacijah zlasti proti ameri-
škemu izenačevanju ciljev četvero-
zeve s cilji osrednjih držav kakor
tudi proti ameriškemu zagovarjanju
teritorialne nedotakljivosti vojujočih
se držav, službe koristim Avstro-
Ogrske in Turčije.

Bern, 24. decembra. »Popolo d'
Italia« piše: Wilson bi se bil moral v
sedanjih razmerah vzdržati, kakor je
to storila Švica. Lahko bi bil imel
pred očmi govor enega ententnih mi-
nistrov, ki je rekel, da vsaka inter-
vencija katerega novirca se bo sma-

trala za neprijazen in nene-
vtralen akt. Zatorej moremo go-
voriti o umestnosti ameriške note z
velikim pridržkom. »Perseveranza«
pravi: Očitno se Wilson boji, da bi
Evropejci sklenili mir brez njegovega
dragocenega sodelovanja. Mir je
pa še daleč. »Secolo« pravi:
Wilson je izbral slab trenutek za svo-
je predloge. Njegovo opravičevanje,
da je njegova inicijativa neodvisna
od inicijative Nemčije, dokazuje, ka-
ko časa neprimerna je nje-
gova nota; nasproti njegovemu
utemeljevanju se treba vprašati, ko-
liko so trpele Zedinjene države ob
svoji obsejni vojni industriji in svo-
jem prometu materialno vsled vojne-
ne? Pri sedanjem svojem postopanju
so zamolčale svojo sodbu o postan-
ku in ciljih vojne. Nevtralci niso nik-
dar protestirali proti zločinu te vojne.
Zakaj bi torej sedaj kar naenkrat go-
vorili proti vojni, ko ima ententa
upanje na zmago? Poseganje ne-
vtralcev v svrhu konca vojne ravno
sedaj, bi bilo neprosto voljno stran-
karsko početje, zato Wilsonova in-
icijativa ni samo neprimerna, ampak
je tudi nedostojna. »Avanti« poudar-
ja važnost postopanja pre-
sednika Zedinjenih držav, ki pomeni
bistven korak za zaključitev
strašnega konflikta, akotudi takoj ne
bo doseženo. Glavar največjega ne-
vtralnega naroda bi ne bil storil tega
koraka, ako bi bil le količikaj mogoč
soditi, da bo slabo sprejet. Wilsono-
vo nasvetovanje je najsigur-
nejša in edina pot do resne-
ga mirovnega razgovora. »Italia«
želi temu plemenitemu ko-
raku popoln uspeh.

Upanje na mir v Italiji.

Lugano, 24. decembra. »Avanti«
piše: Prišlo je sedaj za Italijo uteme-
ljeno upanje, da se pojavi na obzorju
mir do prihodnjega parlamentarnega
zasedanja, to je do meseca februarja.
Izredno mili Sonnlinov govor doka-
zuje, da se gode v Rimu važne reči.

Kako se hočejo Angleži poslužiti Wilsonove note.

Milan, 25. decembra. »Stampa«
poroča iz Londona: Angleški krogi in
listi sicer Wilsonovo noto kritizirajo,
smatrajo pa, da je v njej tudi mnogo
dobrega. Vsekakor stremijo za tem,
da ne poderejo nobenega mostu in da
prepušijo diplomaciji popolnoma ta-
ko napram Ameriki kakor napram
Nemčiji. Amerikanska nota naj bi bi-
la ententi sredstvo, s katerimi bi se
naj Nemčijo prisililo, da prva objavi
svoje mirovne pogoje, ozir. če bi te-
ga ne hotela ali pa bi stavila nezado-
voljive pogoje, naj bi vsled tega na-
stalo nesporazumljenje med njo in
Ameriko, kar bi olajšalo diplomatski
in vojaški položaj entente.

Rusko časopisje o Wilsonovi noti.

Petrograd, 25. decembra. (Kor.
urad.) Petrogradska brzojavna agen-
tura. Listi soglasno izrekajo prizna-
nje Wilsonovim motivom ter vidijo v
njegovi noti dokaz iskrenosti nje-
gove miroljubnosti. Smatrajo pa, da
ne gre soditi vseh vojujočih z istim
merilom. Nemčija je vojno izzvala in
se vojskuje, kršeč vse človeške pra-
vice. Nemčija stremi za hegemonijo
nad vsem svetom, ker hoče postati
gospod od Berlina do Bagdada. Temu
nasproti pa so ententne države bran-
ile svobodo Evrope in malih naro-
dov, tako Srbije in Belgije. Njihov cilj
je, zagotoviti miru, ki je odvisno od
uničenja nemškega militarizma, kajti
sicer bi Nemčija zagospodovala nad
vso Evropo in neprestano ogrožala
njeno svobodo.

Dansko časopisje.

Kopenhagen, 25. decembra. Dan-
sko časopisje priznava sicer, da je
Wilsonova nota važen dokument, je
pa glede njenega uspeha povsem
skeptično. Nekateri listi sodijo,
da je hotel Wilson le sondirati, kako
globoko tiči Evropa še v vojno.

Odgovor entente na nemško mirovno ponudbo.

Zdi se, da je Wilsonova nota ne-
koliko zmešala ententi koncept odgo-
vora na nemško mirovno ponudbo,
ker bi se sicer odgovor ne bil tako
zakasnil. Kakor poroča pariški
»Temps«, bo odgovor nekaj izveček
iz govorov vodilnih ententnih držav-
nikov. »Journal des Debats« javlja,
da bodo v njem našli »nemški zlo-
čini proti kulturi«, ki da silijo entento,
da nadaljuje vojno. Vojnih ciljev en-
tentni odgovor ne bo natančneje
označil.

Taft o miru.

London, 25. decembra. »Times«
poroča: Bivši prezident Taft, pre-
sednik »Mirovne lige«, se je izjavil o
nemški ponudbi: Po mojem mnenju
je mir še daleč. Poljska, polo-
žaj Belgije in Srbije — to so težki
problemi. Glavne težkoče na potu k
miru so po mojem mnenju nemške
zahteve, katerih ententa ne bo hotela
zreti resno v pretres.

Novi veliki boji na Romunskem.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 26. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča dne 26. decembra zvečer:

Na Velikem Vlaškem smo vrgli Ruse iz več pozicij.

Na romunskih bojiščih so se razvili od 23. decembra sem novi veliki boji.

Na fronti med gorovjem Bodza in dolinjem tekem reke Calmatuiul divja ogromna bitka, ki poteka za tam se boreče združene nemške in avstrijske čete povsem ugodno. Z bravuro in energijo se je tem četam že posrečilo, izbiti v ruske pozicije pri vasi Filipesci veliko verzel ter tako predreti sovražno fronto na jako občutljivi točki ter vreči Ruse tudi iz več sosednjih važnih postojank. Bitka, ki se je razvila v vzhodni Veliki Vlaški, naj odpre zavezničkom pot na črto ob Seretu, kjer zbirajo Rusi vse svoje sile k trdovratni obrambi.

Tudi v Dobrudži so se odigrali čez praznike važni dogodki. Združeni Nemci, Bolgari in Turki so potisnili Ruse in Romune skoro popolnoma iz več pokrajine ter so zavzeli obdonavski mesti Isaceo in Tulčo. Le v kotu med Brailo in Galacom se drže Rusi še na desnem bregu Donave, kjer krije močno utrjeno mostišče Macin dohode na Brailo. Zavezniške čete so to mostišče že napadle. Šele po njega osvojitvi postane vprašanje prehoda čez Donavo zanje aktualno.

Berolin, 23. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: V naglem sunku so predrli Bolgari pozicije ruskih zadnjih čet ter so zasedli mesto Tulčo. V posesti gričev pri Tulči obvladujejo zmagovalci doljeni rokav Donave, prekop pri Sulini in rokav Sv. Jurja. Donavska plovba je torej povsem prekinjena. Rusi razpolagajo za transporte v Galac in k Seretu le še z železnicama v Reni in preko Jassya. Skrajno levo krilo zavezničkov je dobilo z osvojitvijo Tulče trdno in izredno važno oporišče, ki je ni mogoče flankirati. Na vzhodu onemogočuje široki donavski delta vsako približanje. Proti severu je Tulča zavarovana s 15 km širokimi donavskimi močvirji. Ruske kolone generala Saharova so potisnjene v skrajni severo - zapadni kot Dobrudže. Kot zveze za njihov črto so jim na razpolago le še Izacea in Braila. Zelo dvomljivo je, ali bodo Rusi poskusili se držati na črti Turceia - Greci-Feilor - Isacea.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

24. decembra. Romunska fronta. V severo - zapadnem oglu Dobrudže, na liniji Isaceia - Macin je boj z zadnjimi sovraž. stražami.

25. decembra. Romunska fronta. V Dobrudži smo zasedli mesto Isaceia. Zadnje sovražnikove straže so se držale samo pri Macinu.

26. decembra. Romunska fronta. V Dobrudži so sovražni monitorji obstreljevali mesto Tulcea. 10 hiš je bilo podrtih in več žensk in otrok ubitih. Pri Jaseceti je bil sovražnik zgradil dva mosta čez Donavo, romunski in ruski. Pri umiku se je Rusom posrečilo, da so spravili romunski most na severni breg Donave, dočim so užgali ruski most. Pred Macinom se vrši boj za pozicijo, zgrajeno kot mostišče.

Rusko uradno poročilo.

20. decembra. Romunska fronta. Obojestranskih artiljerijskih in infanterijskih ogenj. V smeri Rimnicul - Buzeu posrečeno delovanje naših izvidnih oddelkov. Na levem bregu Donave v okolici vasi Pirlite smo zavrnili sovražne napade. Praske najsprednjih oddelkov, ki so bile na našem desnem krilu v okolici vasi Črne in v centru v okolici vasi Atmageje živahnije. Črna morje. Dne 16. t. m. je vrgel neki sovražni hidroplan, spremljan od bojnega letala, brez uspeha bombe na Sulino. Naš letalec Nagocine je zbil bojno letalo, pri viharjem vremenu pa se nam ni posrečilo letalo vpleniti.

21. decembra. Romunska fronta. Na levem bregu Donave severno od Buzeva delovanje naših najsprednjih oddelkov. Od ceste iz Buzeva v Rimnicul tja do ceste iz Insuretea v Vizirul je napadel sovražnik nekako z enim infanterijskim in enim konjeničkim polkom. Obdržali smo se v svojih pozicijah s svojim ognjem. Na fronti Pirlita-Stankuta je potisnil sovražnik naše najsprednje oddelke nekoliko nazaj. Fronta v Dobrudži. Sovražnik je pričel na fronti od Donave do Bas Chidija z ofenzivo. V okoli-

sti Balahanceje in Bas Chidija se je nasprotniku posrečilo vzeti čelo vrsto višin. S protinapadom smo prepodili sovražnika z nekaterih višin; nadaljevali smo boj, da zopet zavzamemo še druge. Črna morje. Neki naš podmorski čoln je potopil v vodah Bospora neki parnik in tucat jadrnic.

22. decembra. Romunska fronta. Na levem bregu Donave brezpomembni sovražni poskusi preiti v ofenzivo, z ognjem zavrnjeni. V Dobrudži je napadel sovražnik z nadmočnimi četami naše oddelke na celi fronti. Po trdovratnem odporu so se pričele naše čete umikati proti severu. V Črnem morju smo potopili v bližini Bospora dve turški motorni topničarki.

23. decembra. Romunska fronta. Severo - vzhodno, zapadno in jugo - zapadno Rimnicu Sarata je sovražnik vrgel naše čete nazaj. V Dobrudži so naši oddelki nadaljevali svoj umik na sever. Sovražnik nadaljuje svojo ofenzivo in je v stiku z našimi zadnjimi stražami.

24. decembra. Romunska fronta. Tekom dneva je bil sovražnik zdržema delaven. V okolišču med dolino Kasana in Zabale, v okolišču Dalbenzul in Drogul, je sovražnik pod varstvom svoje mogočne artiljerije večkrat napadel naše oddelke. Boj je bil srdit in je traja ves dan. Sovražna letala so metala bombe pri Perionulu in Brajli. V okolišču koldvora Vanka na progi Buzeu - Brajla je padlo nemško letalo nizdol. Izmed letalcev so bili vjeti en oficir in dva moža.

Romunija brez denarja.

Preko Stockholma poročajo: Romuniji manjka denarja. Dosedanji njeni vojni stroški znašajo 1-1 milijarde frankov, ki so jih pokrili zavezniški. Sedaj pa si mora romunska vlada denar preskrbeti; zato je razpisala vojno posojilo in vlada je dobila od kralja ukaz, izdati za 400 milijonov bankovcev, ki seveda nimajo nobenega kritja.

Makedonska fronta.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 26. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča dne 26. decembra zvečer:

V Makedoniji vlada mir.

BOLGARKO URADNO POROČILO.

24. decembra. Makedonska fronta. Med Vardarijem in jezerom Dojran precej živahen artiljerijski ogenj. Proti večeru so v tem odseku poskusili sovražni infanterijski oddelki napad, a naš artiljerijski ogenj jih je odbil. Ob Strumi živahno delovanje patrulj. Na drugih delih fronte slab artiljerijski ogenj.

25. decembra. Makedonska fronta. S cele fronte ni nič pomembnega poročati.

26. decembra. Makedonska fronta. Časoma artiljerijski ogenj na gotovih odsekih fronte.

Sveže čete v Solunu.

Curlih, 24. decembra. Iz Pariza poročajo, da je sklenila ententa, poslati 100.000 mož novih čet na makedonsko fronto. Te dni je prispelo v Solun prvih 10.000 mož francoske pehote.

Bitoli.

Sofija, 26. decembra. Iz Bitolja ubegli Bolgari poročajo, da se nahajata v mestu samo dva francoska kavalerijska eskadrona in 300 infanteristov. Sovražnik je preiskal v mestu vse hiše in ondesel, kar je našel. Na cesti se ne smejo zbirati osebe razven po dve. Po sedmi uri zvečer morajo biti vse hiše zaprte.

Kralj Peter v Bitolju.

Bern, 24. decembra. Kralj Peter se je mudil te dni v Bitolju. Pregledal je srbske čete ter jim izjavil, da je z osvojitvijo Bitolja storjen prvi korak za osvoboditev Srbije. To težavno nalogo da bo treba razrešiti prihodnjega spomlad. Srbija bo mislila na mir šele, kadar bo popolnoma osvobojena. Za svoje žrtve bo dobila bogato odškodnino.

Turška vojna.

TURŠKO URADNO POROČILO.

22. decembra. Perzijska fronta. Severno od Hamadana smo zavrnili ruske poskušene napade z izgubami za nje. Na fronti pri Felahiju in ob pozicijah južno od Felahija traja artiljerijski boj. Z ostalih front ne poročajo o nobenem pomembnem dogodku.

25. decembra. V odseku pri Iraku so bili neznatni napadali poskusi Angležev popolnoma zavrnjeni. Sovražnik je imel precej težke izgube.

Vojna z Italijo.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

24. decembra popoldne. Od Selvia do Gardskega jezera artiljerijski dvoboji, ki so bili ljutejši okoli Tonala in v dolini Ledro. Na Pasubiju in v kotlini visokega Astica smo motili s svojim ognjem gibanje sovražnih kolon. Na fronti Julijskih alp je ovirala včeraj gosta megla artiljerijsko delovanje. V varstvu megle so prodirale male sovražne skupine nenadno proti našim pozicijam točke šeste jugo - zapadno Gorice. Bile so zavrnjene in so pustile nekaj vjetnikov v naših rokah. Na Kraški planoti praske med patruljami. Zvečer je bilo ljuto sovražno bombardiranje na Tržič in pozicije točke 144 zadušeno z brzo intervencijo naše artiljerije.

25. dec. Na trentinski fronti artiljerijski ogenj. Naša artiljerija je razpršila sovražne delavske oddelke v zoni Pasubija in na visokem Asticu. Na julijski fronti ovira gosta megla artiljerijske akcije, delujejo pa poizvedovalni oddelki.

Ob Soči.

Soška armada je letos bila pet velikih bitk in tudi sicer ni bilo nienega dneva brez boja. Italiji je bilo vsled tega povsem nemogoče vplivati na potek dogodkov na drugih bojiščih. Kar so Italijani pridobili ozemlja, to so skrajno neznatno, to se kar izgubi v primeri z ogromnimi žrtvami. Kar se tiče Krasa, so Italijani takorekoko šele stopili na Kras, koliko nepreglednih ovir in kaka bramba pa je še pred njihovim glavnim ciljem, pred Trstom. V ravnini so zasedli Italijani Gorico, ali tik za središčem mesta na važni vzhodni strani, v pomeriju mesta še stoji naše čete in Italijani ne morejo korakati dalje po Vipavski dolini in na Krasu se ne morejo zginiti naprej. Na ostalih delih soške fronte se pa sploh nič ni spreminilo. Vse je po starem, kakor začetkom vojne. O razpoloženju v armadi in o duhu, ki jo preveva, se more povedati le želja, katere je prožet sleherni vojak ob Soči: »Mi vsi komaj čakamo trenotka, da bomo smeli udariti na Laha.«

Tako se je izrazil o položaju ob Soči generalni polkovnik Borovevič.

Italijanska letala nad Puljem.

Rim, 22. decembra. (Kor. urad.) Mornariško ministrstvo poroča: Oddelek italijanskih pomorskih letal je metel bombe na vojaške naprave in zasidrane bojne ladje v puljskem pristanišču. Kljub živahnemu obrambnemu ognju in napadalnemu poskusu sovražnih letal so se vrnila naša pomorska letala neškodovana na svojo postajo. (Več sovražnih letal je vrglo dne 21. decembra popoldne na Pulj štiri bombe, izmed katerih je ena eksplodirala na dvorišču mornariške bolnišnice in je ubila enega moža izmed bolniškega moštva. Razven mnogih razbitih stekel na bolnišnici ni bilo nikake materialne škode. Tri bombe so padle v vodo.)

Letalske izgube na italijanski fronti.

Dunaj, 25. decembra. (Kor. ur.) Iz vojnoporočevalskega stana:

Italijani so izgubili v času od 1. septembra do 1. decembra 1916 ta le letala: enega Capronija in enega Farmana, katere smo mi vplenili, nadalje osem letal, ki so padla in se zbila za sovražnimi črtami, kar so naši opazovalci brezugovorno konstatirali.

Mi smo izgubili v istem času šest letal, in sicer so ostala tri med sovražnimi črtami in ravno toliko je bilo prisiljenih s sovražnim učinkom spustiti se na tla v naših črtah.

Poročilo »Timesa« z dne 11. decembra, da je bilo tekom zadnjih treh mesecev na italijanski fronti 20 avstrijskih aeroplanov v zračnem boju sestreljenih na tla in italijanskih samo 4, potemtakem ne odgovarja resnici.

Cadorna.

Lugano, 24. decembra. Poročila iz Rima trde, da se Cadorna bližnje velike ofenzive četverozveze ne udeleži več kot šef italijanskih bojnih sil. Sodi se, da kakor hitro se ustanovi vojni direktorij, sprejme Cadorna dekorativno vojaško mesto v zaledju. V italijanskem ministrskem svetu je prevladalo prepričanje, da Cadornov sistem ne doseže postavljenih ciljev Italije. O Cadorni se je že mnogokrat pisalo, da bo odstavljen, pa je vedno ostal na svojem mestu, najbrže, ker Italija nima sposobnejših vojskovodij. Dosegel ni Cadorna nič, novi vrhovni poveljniki pa bi tudi nič ne dosegel. To tudi vedo v Rimu, zato bo najbrže ostal Cadorna še dalje na svojem mestu in bo še nadalje od-

govoren za krvave neuspehe italijanske armade.

Italijanski senat.

Curlih, 22. decembra. (Kor. urad.) Italijanski senat je razpravljal zakonski načrt, zadevajoč budgetni provizorij. Mezzioti je izjavil, da je prešel čas za takozvana nacionalna ministrstva in da morajo zavezniški, ako hočejo kaj doseči, osredotočiti vse svoje vojaške sile na eno samo točko. Govornik je zavračal Briandovo trditev, da je ruska ofenziva v juniju rešila Italijo. Nadalje je grajal, da Anglija in Francija kvarita položaj v Grški, ki je poln nevarnosti. Maggiorino-Ferrari je žigosal razmere Italije do zavezničkov z gospodarskega in finančnega stališča. Inozemski denarni prispevek k vojnim stroškom Italije se zdi govorniku premajhen in finančno breme Italijo preveč tlačil, zlasti ker pada kurz vseh italijanskih državnih papirjev neprestano in pri izdaji novih posojil je bilo treba dragih naporov za dvigovanje kurza vseh prejšnjih emisij. V interesu prihodnjih finančnih operacij priporočam, ne glede na razne prikladnosti, da se borze zopet odpre. Italiji v Parizu dane obljube v svrhu zenačenja denarne menjave in omogočenja ladijskih vozovnin se niso izpolnile, izmenjava denarja se je odslej za Italijo še poslabšala, obenem pa izboljšala za Francijo. Italija plačuje med tem za premog in 85 odstotkov več kakor v zadnjem mirnem letu. Več mesece dni se nvaža vedno manj žita, ko bi moral vendar uvoz naraščati. Končno je poudarjal, da mora Italija zmagati, ker sicer je gotov njen npralni pogin in njeno gospodarsko uboženje. Za zmago pa treba ljudi, metod, misli in volje za zmago, ali teh je malo opaziti. Maragliano je grajal organizacijo vojaške sanitete in pogosto uvrščanje jetičnih v frontno službo.

Vojna z Rusijo.

RUSKO URADNO POROČILO.

20. decembra. Zapadna fronta. V pokrajini jugozapadno od Brodov je sovražnik po ognju težke artiljerije, ki je trajal pol ure, napadel naše jarke pri vasi Ponikovici v kolonah, naš ogenj pa ga je pogljal nazaj v izhodne jarke. Nov poskus napasti naše oddelke tudi ni imel nobenega uspeha. Ob Bistrici v okolici Jezupola, Silec in Starih Bohorodčanov so prišli naši izvidni oddelki skozi žične ovire, napadli sovražne pozicije in vdrli v zadnje imenovano vas. Sovražnik je zbežal, ko je izgubil nekaj mrtvih, v neredu ter pustil nekaj vjetih v naših rokah. V Gozdnatih Karpatih so izvršili močni naši oddelki izvidne pohode v pokrajini zapadno in južno od gore Botosul (8 kilometrov jugovzhodno od Kirlibabe).

21. decembra. Zapadna fronta. V okolici Zločova je obstreljevala sovražna artiljerija silno naše črte v okolici vasi Harbuzov in Hulakovce. Naša artiljerija je razpršila nekaj sovražnih infanterijskih in konjeničskih oddelkov, ki so se pomikali od vasi Presovce proti severu. Sovražne poskuse prekoračiti reko Ceniho, lev dotok Zlote Lipe, v okolici vasi Sibalin, smo s svojim ognjem ustavili. V Gozdnatih Karpatih so se polastili ruski oddelki dela višin v pokrajini jugovzhodno od železnice Kimpolung - Jakobeni.

22. decembra. Zapadna fronta. Ob Stohodu v okolici vasi Golonine so izvršile naše izvidne čete uspešne pohode. Vjele so 7 Nemcev. Dne 21. t. m. proti 3. popoldne je zbil naš letalski stotnik Kozakov neko avstrijsko letalo, ki je priplulo nad Luck. Severno od železnice Zločov - Tarnopol je sovražnik po silnem ognju napadel naše oddelke v okolici Zvižina ter se kljub našemu ognju polastil razdejanega dela streliškega jarka ene naših stotnij. Ko so izvršile nato sosedne stotnije napad z boka, smo sovražnika potisnili nazaj.

23. decembra. Zapadna fronta. V okolišču Koldycovo severo - vzhodno Baranovičev je delovala sovražna artiljerija. Na drugem delu fronte streljanje iz pušk in delovanje poizvedovalcev.

24. decembra. V Gozdnatih Karpatih so naše čete po artiljerijskih pripravi napadle nasprotnikove jarke na višinah severno reke Uza in se jih polastile po hudem boju moža do moža. Zaplenili smo tri strojne puške in vjeli 5 oficirjev in 100 mož. Zdaj utrjujemo obronke južno zavzetih višav.

Proangleške demonstracije v Petrogradu.

Preko Stockholma in Berlina poročajo: V Petrogradu so se vršili poulični nemiri, ki so bili v prvi vrsti naprjeni proti angleškemu veleposlaništvu. Velika množica se je zbrala pred angleškim veleposlaništvom. Začetkom se je množica omejila na grožnje, ko pa je druhal razbila prvo okno, je množica naskočila veleposlaniško poslopje ter razbila del notranje opreme.

Zapadno bojišče.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 26. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča dne 26. decembra zvečer:

Na severnem bregu Somme od časa do časa silen ogenj. Sicer na zapadu in vzhodu ničesar bistvenega.

Generalštabni šef Nivella.

Za divizijskega generala imenovan Brigadir Pont je imenovan za generalštabnega šefa Nivella.

Francoski vojni svet.

Wariz, 24. decembra. (Kor. ur.) »Agence Havas«: Vojni svet je zboroval v soboto zvečer. Skenil je, da mu bo v vseh pripravah in o nadaljevanju vojne poročal general Liautey. Ta je dobil naročilo, izvesti udeležena ministrstva in višje poveljnike o tem sklepu in zagotoviti za njega izvršitev potrebno sodelovanje.

Portugalska na zapadni fronti.

Portugalski predsednik Machado je baje izjavil v nekem intervjuu, da se bo Portugalska v velikem stilu udeležila bojev na francoski fronti. Do sedaj je imela Portugalska v Angoli in Vzhodni Afriki 56.000 mož. Sedaj hoče poslati Portugalska svoje čete na francosko fronto.

Boji na morju.

Dunaj, 24. decembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

V noči od 22. na 23. december so štirje naši rušilci pri sunku potopili v Otrantski cesti 2 armirana strazna parnika v artiljerijskem boju. Na povratku jim je najmanj 6 sovražnih rušilcev močnejšega in hitrejšega tipa zastavilo pot ter kolikor se je dalo dognati, tudi »Indomite«. Pri prebitju je prišlo do silnega topovskega boja, pri čemer je bil neki sovražni rušilec zažgan ter je obležal, najmanj tri druge sovražne ladje so bile iz bližine večkrat zadete in pograne v beg, med njimi en rušilec še močnejšega neznanega tipa. Od naših rušilcev je bil eden dvakrat zadet na dimniku, drugi pa v maskiranje. En mož mrtve, nihče ranjen.

Brodovno poveljništvo.

Dva angleška rušilca potopljena. London, 26. decembra. (Kor. ur.) Admiraliteta poroča: Dne 21. decembra sta se potopila v Severnem morju dva rušilca torpednih čolnov, vsled trčenja ob jako neugodnem vremenu. Utonilo je šest oficirjev in 49 mož.

Francoska torpedovka se potopila.

Lugano, 23. decembra. (Kor. ur.) Francoska torpedovka št. 300 je zadela dne 1. novembra 1916 ob mino in se potopila.

Nemški vojni plen.

Berolin, 24. decembra. (Kor. ur.) Plen vojnega materiala, ki ga je Nemčija odvzela sovražnikom, se da le približno določiti, ker se je vplenjeni vojni material mnogokrat zopet rabil proti sovražniku. Mogoče je torej navesti samo število v Nemčijo spravljene plena. Že pred romunsko vojno je znašal plen nad 11.000 topov z okroglo 5000 naboji, 3500 strojnih pušk in nekako poldrugi milijon pušk in karabinerjev ter okroglo 10.000 municijskih vozil. K temu je prišteti do 14. decembra izračunjeno precej veliki romunski plen, namreč okroglo 500 topov, 400 strojnih pušk, 200.000 pušk in prav mnogo vojnih vozil.

Bolezen grškega kralja.

Kopenhagen, 25. decembra. Iz Aten poročajo: Bolezen kralja Konstantina se je zopet poslabšala. Smatra se, da bo treba nove operacije.

Podpisujte V. vojno posojilo.

Novo skupno ministristvo.

Nenadoma se je zgodila popolna prememba v skupnem ministristvu. Minister zunanjih del, baron Burian je odstopil in na njegovo mesto je imenovan grof Otokar Czernin; umaknil se je tudi šele pred nekaj dnevi za skupnega finančnega ministra imenovan princ Konrad Hohenlohe, ki dobi visoko dostojanstvo na dvoru, in je na njegovo mesto imenovan baron Burian.

Te premembe so najbrž zgolj personalnega značaja in nimajo direktnega pomena za smer zunanje politike. Javnost je vzela tudi to premembo s precejšnjo ravnodušnostjo na znanje, vedoč, da je zdaj v zunanji politiki vsaka prememba izključena. Niti tega ne verjame, da se je baron Burian umaknil, ker je z njim ogrska opozicija nezadovoljna.

Novi minister zunanjih del grof Otokar Czernin, je veljal že za življenja nadvojvode Frana Ferdinanda za moža, ki bo še poklican na važna mesta. Kakor grof Clam - Martinic, novi ministrski predsednik, tako je pripadal tudi grof Czernin najožjemu krogu pokojnega prestolonaslednika. Danes je grof Czernin šele 44 let star. Služboval je nekaj časa v diplomatičnem zboru, a je popustil karijero in se posvetil upravi svojih velikih posestev in notranji politiki. Od leta 1903 je grof Czernin kot zastopnik nemškega veleposlaništva član državnega zbora češkega in od l. 1912. član gosposke zbornice.

V notranjo politiko avstrijsko je grof Czernin posegal z vsakovrstnimi razpravami, priobčenimi v »Österr. Rundschau«, ter se zlasti trudil za porazumevanje med Čehi in Nemci na Češkem. Svoje nazorje o avstrijski notranji politiki je grof Czernin razložil v govoru, ki ga je imel v gosposki zbornici dne 3. julija 1912. Zastopal je misel, naj se izpolni vsa ustava v smislu sprave, ki je bila tedaj med Čehi in Nemci v teku, naj se razmerje z Ogrsko natančno določi in reši tudi jugoslovansko vprašanje. Zavzel se je za ohranitev nemškega poveljstva v armadi, kar Madžarom ni posebno ugajalo, zahteval moderno korekturo ustave iz l. 1867. in označil kot vzrok vse parlamentarne mizerije dejstvo, da ni rešeno ne češko, ne jugoslovansko vprašanje.

Že l. 1913. je grof Czernin vzbudil pozornost posebno z govorom, ki ga je imel v gosposki zbornici o zunanjem položaju in o razmerah na Balkanu ter je bil tudi kmalu na to, namreč oktobra meseca 1913. imenovan za avstro - ogrskega poslanika v Bukareštu. Ves svet je vedel, da je to imenovanje največje važnosti, kajti namen mu je bilo ohraniti in utrditi zavezniško razmerje med Avstro - Ogrsko in Rumunsko. Silna težka naloga ga je čakala, kakaj izvzemši kralja Karla samega so bili vsi merodajni rumunski krogi že pridobljeni za entento. Smrt kralja Karla je vzela Avstro - Ogrski edinega resnega podpornika na Rumunskem in s tem ustvarila novo situacijo, iz katere se je porodila vojna. Uspeha torej grof Czernin v Bukareštu ni dosegel, a vendar so bili vsi napadi ogrske opozicije nanj popolnoma krivični. Iz rdeče knjige, ki jo je o avstro - ogrskem in rumunskem konfliktu izdalo ministristvo zunanjih del je jasno videti, kako je neprestano opozarjal na naraščajočo nevarnost, da izbruhne vojna in kako spretno je znal razkrivati vse dogodke, iz katerih je končno nastala vojna.

Dosedanji minister zunanjih del baron Burian, je zavzel to mesto po odstopu grofa Berchtolda, dne 13. januarja 1915., torej v zadnjih mesecih pogajanj z Italijo. O teh pogajanjih je ministristvo zunanjih del po izbruhu vojne izdalo poseben spis, v katerem je bila tudi fundamentalno napačna trditev, da je gorenja soška dolina večinoma italijanska. V resnici je bila ta dolina popolnoma slovenska in je bivalo tu le par posamičnih kramarjev in gostilničarjev italijanskega pokolenja. Pogajanja z Italijo niso imela uspeha in je nastala vojna. Ob času, ko je bil baron Burian minister zunanjih del, je bil na Balkanu dobojevan boj med diplomati centralnih držav in entente in se je zgodilo, o čemer ni dvomil noben poznavalec politike kralja Ferdinanda in ministrskega predsednika Radoslavova. Bolgarija se je pridružila centralnim državam. Na Češkem ni bilo mogoče toliko doseči, a doseženo se je vsaj to, da se Grška še doslej neče ne zlepa, ne zgrda udati ententi. Končno je bil udeležen baron Burian tudi pri prizadevanjih, da bi ostala Rumunska nevtralna, pri diplomatičnih incidentih z Ameriko. In pri sklepih o ustanovitvi samostojne poljske kraljevine in končno pri mirovnem koraku centralnih držav. Zdel se je, da

baron Burian v tih prostora skupnega finančnega ministristva.

Program grofa Czernina.

Pri sprejemu uradništva ministristva zunanjih del, je grof Czernin izjavil, da ohrani popolnoma smer politike barona Buriana. Zlasti se je minister identificiral s predlogom za mir. Tudi je izjavil, da stoji popolnoma na stališču nagodbe iz leta 1867. in da smatra pariteto med Avstrijo in Ogrsko za podlago svojemu delovanju.

Grof Czernin in Ogr.

Grof Apponyi se je izrazil, kakor poroča »Pester Lloyd«, o imenovanju grofa Czernina tako - le: Imenovanje nas je presenetlo. Vprašanje je, pomeni li za nas dobiček. Nemoče je prezreti politično preteklost grofa Czernina. Menim njegove nekdane napade na državopravni položaj Ogrske in na načela njene narodnostne politike. Morda so se nazori grofa Czernina spremenili. Toda, ako se naj Ogrska globoko ne vznemiri, jih bo moral preklicati, sicer mu ne bomo mogli zaupati.

Pomen imenovanja barona Buriana za skupnega finančnega ministra.

Berolin, 25. decembra. »Vossische Zeitung« piše: Imenovanje barona Buriana za skupnega finančnega ministra je treba pripisati večji pomen, kakor je to na prvi pogled izgledalo. To ministristvo bo igralo pri sklepanju miru izvestno važno vlogo, zlasti z ozirom na razrešitev jugoslovanskega vprašanja, pri katerem se bo moralo urediti tudi vprašanje Bosne in Hercegovine. Morda je simpatičnega pomena, da je vrhovno upravo Bosne in Hercegovine zopet prevzel Madžar, ki je zastopnik grofa Tisze.

Stranke in nova vlada.

O novem ministristvu se izrekajo frakcije nemškega Nationalverbanda z neko prisiljeno previdnostjo v obče vendar prav ugodno. Poudarjajo, da nimajo vzroka novi vladi ne zaupati. »Bohemia« je poročala, da se je ministrski predsednik grof Clam - Martinic tekoma političnih posvetovanj zaradi sestave novega ministristva izrekel načeloma za nemško »staatsprache«, kar je na vse nemške kroge napravilo povoljen vtis. Izvajanja nemškega časopisa o novi vladi so v obče jako plitva, tako da se ne izplača jih navajati.

Čehi so imenovanje novega ministristva vzeli na znanje z nekako stoično ravnodušnostjo. Poudarjajo, da je bil ministrski predsednik grof Clam - Martinic v preteklih časih dosti blizu češkim narodnim strankam ter konstatujejo, da se je grof Clam - Martinic pri sestavi svojega ministristva pač dogovoril z vsemi nemškimi frakcijami in s Poljaki, da je pa popolnoma prezrl »Česki svaz« in Jugoslovane. O novem ministristvu pravijo, da je bel list samo pravosodni minister Schenk, poljski minister - krajan dr. Bobrzyński, da je politični eksponent poljskega kluba, vsi drugi ministri, uradniki in parlamentarni pa da so nemško - nacionalnega mišljenja izvzemši strokovnega ministra Trnko. Nemci na Češkem imajo dva specijelna zastopnika v ministristvu, dr. Urbana, ki je kot finančni referent drž. odbora češkega provzročil, da je prevzela posebna komisija češko avtonomno upravo in dr. Bärnreitherja, ki je specijalist v češko - nemških stvarih. Proti temu mogočnemu zastopstvu nemško-nacionalnih teženj da stoji osamljen minister Trnka.

Kolo polskie je z novim ministristvom popolnoma zadovoljno. Ukrajinci so bili pri ministrskem predsedniku in so dobili zaposlovanje, da bo vlada pri vprašanih, tiščih se Ukrajincev, iskala tudi z njimi razumljenja.

Avstrijski parlament.

Takoj po božičnih praznikih se začno posvetovanja vlade z različnimi strankami zaradi sklicanja drž. zbora in sodi se, da bo do 20. januarja že določeno, kdaj se klicijo državni zbor. Pri teh konferencah se bo razpravljalo o državnozbornem opravičilu, o narodnopolitičnih vprašanjih, o posebnem stališču Galicije in zlasti tudi o uredbi ravnovesja v državnem proračunu.

Pred kronanjem na Ogrskem.

Budimpešta, 26. decembra. (K. urad.) Cesarska dvojica in cesarjevič prispejo v sredo ob 2. popoldne. Isti dan popoldne sprejme cesar oficirski zbor budimpeštanske garnizije v posebni avdienci. Državni svet bo

izročil svoj dar h kronanju še le v soboto.

Budimpešta, 25. decembra. (K. urad.) Dnevni red za četrtek ob pol desetih popoldne določene deloma v kupolski dvorani parlamenta deloma v kraljevskem dvorcu vršče se skupne seje obeh zbornic državnega zbora je naslednje:

1. Prečitanje Najvišjega lastnoročnega pisma glede potrditve grofa Ambrozija, izvoljenega za čuvarja kronske.

2. Avtentikacija tozadevnega dela zapisnika.

3. (v kraljevskem dvorcu) Prisega čuvarja kronske.

4. (v kraljevskem dvorcu) Izročitev inavguralnega diploma.

5. (v kupolski dvorani parlamenta) Avtentikacija zapisnika o delu seje, ki se je izvršila v kraljevskem dvorcu.

6. Avtentikacija zapisnika o zaključku skupne seje.

Po otvoritvi druge skupne seje, ki bo v soboto ob pol sedmih jutraj v kupolski dvorani, pojdejo člani obeh zbornic parlamenta v cerkev za kronanje. Po kronanju se zberejo zopet v kupolski dvorani, da bodo nadaljevali skupno sejo oziroma da se izvrši avtentikacija zapisnika o izvršenem kronanju.

Stališče grofa Tisze omajano?

Budimpeštanski opozicijski listi razširjajo vest, da je od imenovanja grofa Czernina za ministra zunanjih del in grofa Clam - Martinica za avstrijskega ministrskega predsednika omajano stališče grofa Tisze. Od vladne strani se zatrjuje, da ta vest ni resnična. Opozicijski »Pesti Hirlap« trdi, da zahteva grof Czernin neki vpliv na ogrsko politiko, oficijozno pa se zatrjuje, da to ni resnično.

Hrvatski sabor.

Pri razpravi o indenniteti dne 22. t. m. je posl. dr. Kürschner zastopal stališče, da sedanjí trenotek ni ugoden za konflikt z Ogrsko. Tak boj bi bil provzročil, da bi odstopil ban in bi bil imenovan vojaški komisar. (Posl. Radić: Raje vojaškega komisarja, kakor ogrskega bana.) Štejem si v dolžnost votirati indenniteto, ker je edino pravilno, da gospodari vlada s privoljenjem sabora. Posl. dr. Pazman je kritikoval dogodke pri raznih volitvah, cenzuro in nagli sod, ki ga vzdržuje Tisza. (Posl. Vilder: Vi hočete vojaški komisarjati, ki bi bil še hušji, kakor nagli sod. Posl. Radić: Lamberg je bil boljši, kakor Tisza.) Govornik se je potem bavil s framacioni, češ, da favorizira vlada to sekto, ki je protikršćanska in protidinstična in je provzročila tudi umor nadvojvode Frana Ferdinanda, češ udeležene pri tem umoru. Ciganović, je bil framacion. (Posl. Vilder: Ali je to konstitiramok) Da vlada favorizira framacione, je dokaz to, da je odobrila pravila zagrebške lože, ki ima hišo, ki veliko dela in ki ji je sekcijski načelnik Žepić daroval 50 K. (Sekcijski načelnik Žepić: Daroval sem društvu »Ljubezni do bližnjega« 50 K za dojenčke.) Govornik se je potem bavil s šolstvom in obsojal ustanavljanje konfesionalnih šol, ker pospešujejo protestantske šole germanizacijo, pravoslavne srbstvo in židovske cionizem Sabor je potem izvolil deputacijo, ki bo prisostvovala kronanju kralja.

Podanih je bilo več interpelacij; med drugimi je posl. Kudić interpeliral zaradi konfiskacije različnih večjih in manjših njegovih spisov.

V večerni seji je posl. Vilder zavračal posl. dr. Pazmana in zahteval posl. Radića po vojaškem komisarjatu. Ta zahteva kaže pomanjkanje konstitucionalnega smisla. Ravno levica bi morala priznavati samo odgovorno vlado. Koalicija je v sedanjem velikem času uvaževala izredne razmere in izpolnila svoje naloge do dežele in do naroda. Kakor račun tako dela tudi opozicija. Samo gotova skupina birokratov ni zadovoljna, ker je upala, da pride med vojno na svoj račun. To je tista klika, ki dela pri vladi v miznice, razpošilja spomene in bi rada sabor podkopala. Govornik je potem razpravljal o raznih slučajih kršenja imunitete in o aprovizaciji, o rešitvi agrarne vprašanja, o šekularizaciji cerkvenih posestev ter o ustanovitvi medicinske fakultete.

Posl. Perčić je gratal vlado, da ne predloži budgeta, dočim se razmetava denar brez pomisleka ter se notem bavil z razmerjem z Ogrsko. Končno je imel posl. Radić dolg govor, v katerem je med drugim trdil, da je imenovanje grofa Czernina in grofa Clam-Martinica dokaz, da hoče

Ogrske. Madžari so sploh največji hujšak v monarhiji, ker očistajo Avstrijo, da pušča Slovanom preveč svobode.

Posl. dr. Lorković je kritikoval nagodbo, finančno gospodarstvo ogrske, javne uredbe na Hrvatskem in aprovizacijo. Poudarjal je narodno edinstvo Hrvatov in Srbov obžaluje da delajo separatistično politiko. Vsi Slovani monarhije se morajo združiti, kakor je to že zahteval ban Jelčić. Šele kadar se bo dal mladi vladar kronati za cesarja cele monarhije, bo vse dobro.

Ko je govoril še referent, je bila indenniteta po kratki specijalni debati dovoljena.

Oklic!

V zmislu ukaza c. kr. domobranskega ministristva praes. šte. 18.040 X. a (II. eksped.) 1916, ustanovi c. kr. črnovojniško okrajno poveljstvo št. 27 v Ljubljani s 1. prosincem 1917 v doovski in sirotinski zaklad v svrhu podpiranja zaostalih po padlih ali umrlih vojakih vojvodine Kranjske in poknežene grofije Goriške in Gradišćanske. Temu zakladu je nakazalo c. kr. domobranstvo znatno svoto kot ustanovni prispevek.

Ob primernem času, ko bo zadosti denarnih sredstev na razpolago, se razglasi poziv za vlaganje prošnje za podporo.

Pravico do podpore iz tega zaklada imajo zaostali po v sedanji vojni častne smrti padlih in umrlih črnovojniških obvezancev vojvodine Kranjske in poknežene grofije Goriške in Gradišćanske, pri čemur ni med zakonskimi in nezakonskimi sirotami nobene razlike.

Z domoljubja in ljubezni do bližnjega se mora delovati za pomnožitev tega zaklada in s prostovoljnimi prispevki zvišati njegova sredstva, da postane pomoč tem izdatnejša in blagoslovenjša.

Z vzornostjo in obudovanjem vredno hitrostjo so sledili Najvišjemu vojnemu poveljstvu vsi pri črnovojniškem poveljstvu št. 27 v evidenco pristojni črnovojniki, se junaško borili za cesarja in domovino in mnogi teh so žrtovali svoje imetje in svojo kri za obrambo in ohranitev svoje ožje in širše domovine.

Gotovo zaslužijo ti nepozabni junaki, da se njihovim, v stiski in skrbi živčnim zaostalom nudi gmotna pomoč, da se poravna sedaj vsaj v majhni meri to, kar so žrtovali njih močje, oziroma očetje domovini v svoji dolžni poštrevnosti.

Domobransko prebivalstvo naj tudi tu ne zapira svojih, vedne pomoči polnih rok in vsakdo naj po svoji moči podpira ta plemeniti namen.

Prostovoljne denarne prispevke sprejema odbor vdovskega in sirotinskega zaklada pri črnovojniškem poveljstvu št. 27 v Ljubljani.

Pripominja se, da se založi spominska knjiga z imeni vseh darovalcev, ki se sprejme v zgodovino črnovojniškega okrajnega poveljstva šte. 27.

Imena darovalcev se tudi v časopisu objavijo; na željo izostane objava.

Vesti iz primorskih dežel.

Odlikovan je bil g. Viktor Šonc, ravnatelj tržaške podružnice »Glasbene Matic« z malo srebrno hrabrostno svetinjo. To je že drugo odlikovanje; prvič je bil g. Šonc odlikovan z železnim zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetinje.

Odlikovan je bil za hrabro vedenje pred sovražnikom povodom junjskih bojev na ruskem bojišču g. Davorin Gostiša, bivši skladiščni mojster državne železnice v Ajdovščini, s srebrno hrabrostno svetinjo druge vrste. D. Gostiša se nahaja kot računski podčastnik domačega primorskega pešpolka na gališki fronti že 23 mesecev.

Begunska prtljaga. Poroča se, da železniško ministristvo dovoljuje na prizadevanje višjega želez. revidenta g. Karola Cirkovnika v Welsu beguncem, ki še niso dobili svoje prtljage, brezplačno vožnjo v Loosdorf, da tam pregledajo prtljago, katere lastnikov še ni bilo mogoče dobiti. Taka prtljaga leži v tamkajšnjem železniškem skladišču. To naznanja pomožni odbor za begunce z juga v Welsu na Nižnjem Avstrijskem, August Göllicherstrasse 1—3. Prizadelet begunci naj se obračajo na imenovanega višjega želez. revidenta. Prav bi bilo, da bi se šlo povsod beguncem glede prtljage na roko tako kakor v Welsu.

Voščilo goriškim beguncem. Preč. g. Jožef Vodopivec, kaplan v Ježici pri Ljubljani je daroval »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani« znesek 30 K mesto običajnih novoletnih voščil. Blagoga

darovalcu naša najtoplejša zahvala. Da bi dobil obilo posnemovalcev. — »Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.«

Srečno novo leto 1917. Želijo z vzhodnega bojišča vsem domobranskim beguncem: Budin Miroslav, Žorž Josip, Žorž Fran, Budihna Fran in Vodopivec Josip, vsi iz Dornberga.

Zupanstvo Prvačina. Daje se na znanje, da občinski urad iz Prvačine se nahaja v Kandiji pri Novem mestu, Dolenjsko, in je začel tam poslovati. Prvaški občinarji naj se oglašajo pri podpisnem podzupanu. Vsi oni, ki mislijo iti obdelavati svoje trte in trte drugih, naj se oglašijo pri podpisnem do konca januarja 1917. — Zupanstvo Prvačina: Anton Kozem, podzupan, Kandija 42 pri Novem mestu, Dolenjsko.

Gimnazijski zaposlovalni tečaj v Trstu. Kakor znano, se ima otvoriti v Kromerizu na Moravskem za goriške slovenske gimnazijce konvikt z gimnazijo in prošnje za sprejem je bilo treba vložiti na brnsko namestništvo do 8. decembra. Potemtakem bi prenehali gimnazijski zaposlovalni tečaji v Trstu in dijaštvo s profesor-skim zborom bi se preselilo v Kromeriz. »Edinost« piše k temu: Ne bomo pretresali te stvari same, saj bi bilo zvonjenje po toči itak zaman, toda nepojmljiva nam je pa stvar vendar zato, ko večina staršev, ki pošiljajo svojo dečo v goriško slovensko gimnazijo, ali še biva na Goriškem ali pa v bližnji Kranjski, a deca naj bi hodila na Moravsko! In to samo gimnazijci! Zaposlovalni tečaji goriškega slovenskega učiteljskega p ostanejo v Ljubljani in v Trstu, in je bil tudi za vodjo tržaških zaposlovalnih tečajev imenovan g. profesor dr. Pirjevec. Torej samo gimnazij. tečaji naj gredo iz Trsta, in to, ko so razmere v njih take, da morda med vsemi učenci ni niti enega, katerega starši bi bivali na Moravskem in je nad polovico otrok Tržačanov! Toda, kaj hočemo; stvar se je odločila tako. Vprašamo pa sedaj: kaj pa z našo tržaško mladino, ki zahaja v zaposlovalne tečaje, večinoma v prvi razred, kjer je nad 30 naših otrok? Do konca prvega semestra ostanejo pač tečaji še tu v Trstu in prvošolci bodo še mogli dokončati prvi semester in dobiti izpričevalce. Kaj pa bo drugi semester? Ali naj ostanejo vsi ti učenci brez pouka? Prestop na nemško gimnazijo je nemogoč, in ali naj učenci izgube pol leta ali tudi celo leto ter naj jim bo pouk prvega polletja zaman. Gospoda, vi vsi, ki je vaša dolžnost, da skrbite za kulturni razvoj slovenskega naroda na Tržaškem, na vas je sedaj, da zastavite vse svoje moči, da se ohrani naši mladini prilika za nadaljnjo srednješolsko izobrazbo na podlagi slovenskega materinega jezika! Vsaj prvi razred slovenskih gimnazijskih zaposlovalnih tečajev ne sme prenehati s koncem prvega semestra. Saj je vendar stvar tako lahka izvedljiva. Zaposlovalni tečaji goriškega slovenskega učiteljskega ostanejo v Trstu in zanje imenovani vodja prevzame lahko tudi vodstvo gimnazijskega tečaja. Če bi bile res vse dosedanje gimnazijske učne moči potrebne za kromeriško gimnazijo, je vendar toliko slovenskih srednješolskih učnih moči — treba bi bilo tu v najslabšem slučaju zasedaj je enega samega filologa, ker bi bile druge na razpolago v učiteljskih tečajih — v vojaški službi v zaledju, torej manj sposobnih za vojaško službo, za katere bi se dala doseči oprostitve iz vojaške službe v svrhu poučevanja. Njegovo Veličanstvo cesar Karel je, ko se je mudil v Trstu, nagovoril zastopnika tržaških Slovencev, dr. Wilfana, z besedami: »Veseli me, da vidim tu tudi zastopnike slovenskega naroda na Primorskem, ki je podal v teh težkih časih mnogo dokazov poštrevnosti in domoljubnega sočutja.« To Najvišje priznanje nam daje upanje, da bi naša skromna želja po izobrazbi naših slovenskih otrok na podlagi našega slovenskega materinega jezika ne mogla ostati brez uspeha, če bi prišli ž njo pred Najvišji prestol, če se obrnemo z njo na tisto cesarsko vlado, ki obljublja v svojem nastopnem programu, da »hoče deliti pravičnost vsem narodom, ker potrebuje razumevanja in sodelovanja vseh onih, ki im je na srcu bodočnost Avstrije.« Prav posebno na se v tem pogledu obračamo na ekscelenco gospoda namestnika dr. barona Fries - Skeneja, ki se je že tolikokrat izkazal vnetega prijatelja naše mladine in našega šolstva in nam zagotavljal svojo pomoč pri dosegu naših kulturnih namenov.

Poročajo se le poročniki gospod I. Jurevčič B. A. I. iz Trsta z gospodino Josifino Cimerman z Viča, B. A. I. I. I.

Dve ustanovi za onemoglo poštno uslužbenca. Iz dohodkov razpisane bolniške blagajne poštne uslužbenec se razpisuje dve ustanovi po 200 K. Pravico do ustanov imajo onemogli potrebni poštni seli, pismošče, slugi in postiljoni, ki so služili vsaj 15 let pri kakem poštne uradu. To leto se oddata ustanovi uslužbenec iz Primorja. Nekoliko pranje, potrjene od županstva in poštne urada, kjer je prosilec služboval, je oddati do 10. januarja 1917 na »Predsedstvo društva c. kr. poštarjev, skupina za Kranjsko in Primorsko, v Radovljici, Kranjsko«.

Umrli je v Trstu g. Anton Muha, posestnik, star 74 let, znan mož in spoštovan narodni bojevniki. — Umrli je gospodična Marija Gorše, absolventka trgovske šole, stara komaj 19 let.

Legar v Trstu. V času od 16. do 23. t. m. je bilo v Trstu 10 slučajev legarja, umrla je jedna oseba.

Cena belega vina v Trstu. Tržaška aprovizacijska komisija je določila za belo vino naslednje cene: znotraj užitniške črte na debelo za prodajo gostilničarjem 1 K 30 v liter, za dom 1 K 92 v, vino v botliškah 1 krono 96 v; v točilnicah čez ulico 2 kroni 08 v, v gostilnah in točilnicah za goste 2 K 16 v, za hotele in restavracije 2 K 40 v. Zunaj užitniške črte: za gostilničarje 2 K 08 v liter.

Pure prodaja aprovizacijska komisija v Trstu cele po 7 K 84 v kg, posamezne kose 8 K 56 v kg.

Sadje in zelenjava v Trstu. Za tekoči teden so se določile naslednje cene za prodajo na drobno: Česen 5 K 30 v do 5 60 v; »brokije« brez cvetja 48 v; »brokije« s cvetjem 88 v; kislno zelje 88 v; sladko zelje 48 v; korenje 44 do 52 v; cvetni karfiol 96 v; čebula 1 K; jabolka 1 K 80 v do 2 K 20 v, izključena so namizna jabolka; peteršilj 50 do 60 v; kislja repa 56 do 64 v; sladka repa 2 v; salata 72 v; špinata 1 krono 36 v; ohrovt 52 do 56 v.

Pozor na položnice!

Našim cenjenim naročnikom.

Na drugem mestu objavljamo naročninske cene »Slov. Naroda«, veljavne od novega leta 1917 dalje.

Danes prilagamo vsem cenjenim naročnikom položnice za obnovev naročnine. Položnice prejmejo brez izjeme vsi naročniki, in sicer oni, ki so že poslali naročnino naprej, da nam blagovolijo nakazati še ono vsoto, ki odgovarja razločku med staro in novo naročnino, oni pa, ki bodo še poslali, da vpošljejo polno sedanjo naročnino. Povišek 20 vinarjev na mesec stopi v veljavo za vse naročnine učitelstva, stražništva itd., brez izjeme, bodisi v Ljubljani ali na deželi. Prosimo prav vljudno, da se točno drže sedanje cene, da ne bo pozneje brezpotrebne reklamacije. Zahvaljujemo se za dosedanje zvesto naročevanje ter se priporočamo z vsem spoštovanjem

Upravištvu »Slov. Naroda«.

Dnevne vesti.

— Božični prazniki cesarske rodbine. Cesar in cesarica sta preživela božične praznike skupaj s svojimi otroci na svojem gradu Wartholz pri Reichenau. Včeraj 26. decembra se je vrnila cesarska rodbina na Dunaj.

— Odlikovanje. Signum laudis so dobili nadporočnik Ivan Gogala in Gilbert Zupančič, 4. b.-h. pp. ter poročnik Peter Grgec, 27. pp. Narednik 27. domobr. pp. Maks Korišir je dobil srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje.

— Pod orožje so poklicani črno-vojni letniki 1872. do 1879. Nastopiti morajo vojaško službo dne 10. januarja 1917.

— Nova prebiranja. Izdani bodo v kratkem pozivni razglasi P. ki kličejo črnovojniške letnike 1892. do 1898. k novim prebiranjem.

— Iz ruskega vjetništva se je oglašil enoletni prostovoljec Ludovik Černež iz Griž pri Celju. Nahaja se v Kerču ob Črnem morju. Pozdravlja iskreno vse prijatelje, tovariše in znance.

— V. avstrijskega vojnega posojila je podpisal gospod Feliks Stare, veleposestnik na Kolovcu pri Radomljah, 5000 kron.

— Nikeljasti 20vinarški novci. Z 31. decembrom postanejo nikeljasti 20vinarški novci neveljavni. Iz trgovskih krogov smo dobili vprašanje, kaj bo z njimi potem? Do konca leta so ti novci veljavni denar in vsakdo jih mora sprejemati v plačilo, razen tistih, ki so jih prejeli pred 31. decembrom.

do polnoči 31. decembra. Ako pa so ti novci drugi dan že neveljavni, ali naj pride trgovci v izpogo? Ali jih n. pr. 1. januarja že ne more več izmenjati? V tem oziru bi bilo treba nujnega uradnega obvestila in poduka.

— Polovice dvokronskih bankovcev. Razširjeno mnenje, da so izdajo enokronskih bankovcev izgubili razpolovičeni dvokronski bankovci svojo vrednost, ni pravilno. Ti razpolovičeni bankovci ostanejo tudi v bodoče v veljavi; nikdo torej nima povoda, jih odklanjati.

— Božične počitnice. Na državnih obrtnih učnih zavodih trajajo letos do včeraj 3. januarja 1917, torej enako kakor na učnih zavodih, ki so podrejeni ministrstvu za uk in bogočastje.

— Za konceptnega praktikanta pri politični upravi na Kranjskem je imenovan absolvirani jurist Stanislav Novak.

— Za poštne koncipiste pri poštne in brzojavne ravnanstvu tržaškem je imenovan poštni konceptni praktikant dr. V. Rubbia.

— Inženirski izpit je napravil na češki tehniki gosp. Drago Leskovek, rodom iz Planine na Štajerskem. Čestitamo!

— Umrli je v Ljubljani in bila v ponedeljek pokopana gospa Amalija Menardi, mati gospoda C. Menardija, v visoki starosti 85 let. Naše sožalje!

— 70letnico svoje starosti je v Lincu obhajal včeraj vpokojeni šolski svetnik Edvard Samhaber, nekdanji profesor v Ljubljani, za čigar »Prešerenklänge« mu je ohranjen med nami prijazen spomin.

— Pri nabiranju kovin so imele za sodelovanje določene osebe potne stroške ter prošjo okrajna glavarstva, tem potom, naj jim te stroške že skoro povrnejo.

— Pregarjanje tujih besed pri pošti. V novih poštah predpisih, ki so nedavno izšli, se je tudi pošta uprava postavila na stališče tkzv. Sprachreinigungskunst ali umetnosti v čiščenju nemškega jezika. Mesto »Korrespondenzkarte« se pravi sedaj »Postkarte«, mesto »express« se rabi »eilig«, odpravljen je tudi izraz »rekommandiert« in nadomeščen z »eingeschrieben«. »Telefon« je postal »Fernsprecher«, »Telefonzentrale« pa »Fernsprechvermittlungsamte«. Le »paketa« niso mogli odpraviti in tudi ime »Post« je ostalo, akoravno bi zahtevala konsekvenco, da bi se mesto »Post« v bodoče reklo »Sendeamt«, kakor zahtevajo to nekateri listi.

— Na Kranjskem jedo — pse!?

Pod tem naslovom poroča »Edinost«: V petkovi številki tujaknjega dnevnika »La Gazzetta di Trieste« čitamo nadaljevanje člankov, spisanih in podpisanih po živinozdravniku dr. Arnerjtschu (Arnerić), v katerih razpravlja o konjskem in oslovskem mesu v sedanosti. Priznamo, da nismo čitali vse razprave, opozorjeni pa, smo prečitali zadnji del omenjene razprave. »V nekaterih krajih na Kranjskem se že je pasje meso — ne vemo pa, če se to dogaja tudi kje drugje v Avstriji.« Tako piše dr. Arnerjtsch doslovno. Za nas, ki vemo, da Kranjska zalaga celo naš Tržačane s govejim mesom (vsaj deloma), je dr. Arnerjtscheva trditev zelo čudna! Nočemo preiskovati, koliko resnice je na tem, a sumimo, da je ta poklon Kranjcem izšel iz kakih postarskih »prijateljskih« namenov! Upamo, da ljubljanski listi stvar natančno preiščejo in sporoče, kako in kaj. Ako pa se izkaže, da na Kranjskem niso še tako daleč, da bi jedli pasje meso, se obrnemo na g. dr. Arnerjtscha, da nam imenuje one »alcune località della Carniola« (nekateri kraje na Kranjskem), v katerih se že je pasje meso. — (Prosimo »Edinost« da povpraša famoznega tržaškega dohtarja naj natančno navede, kje je videl, slišal, da bi na Kranjskem jedli pse. Morda je sam užival, če se je mudil v kranjski deželi, pasje pečenke? Drug človek na Kranjskem tega še gotovo ni storil, za delikateso, ki bi si jo morda izbral znanstveni sotrudenik »Gazzete«, kadar biva na Kranjskem, pa res niti vsa dežela in niti nje posamezni kraji niso odgovorni. V ostalem bo že menda tako, kakor sumi »Edinost«. Izročamo ji dr. Arnerjtscha v lokalno justifikacijo.)

Mrtvega so našli črnovojnika Emila Huttla na progi med Rakekom in Postojno. Črepijo je imel razbito. Najbrže je padel z vlaka in bil povzeten.

Požar. V Knežaku je pogorelo posestniku Mihaelu Šajnu in Antonu Novaku poslopja, krme in slame v vrednosti 21.000 K.

Tatvine. Dva pračiča sta izginila posestnici Ivani Debečevci v Begunjah pri Cerknici. — Rozaliji Baševci v Begunjah pri Ljubljani sta ukradeni dva pračiča.

neznan tat 15 kg svinjskega mesa. — Posestniku Ivanu Duši v Vel. Mlačevem je odnesel neznan tat moke, masti, kave in sladkorja in pa še tri piške. — V Vel. Gabru in na Brezovem so neznan pivci odnesli Fr. Podlogarju ozir. Iv. Medvedu precej litrov vina.

Iz ljubosumnosti. Iz Celja poročajo: Posestnikov sin Leonhard je ustrelil na 21letno delavko Rozo Mernik iz okolice Konjic doma ter jo ranil na vratu in na plečih. Dekle so prepeljali v celjsko bolnico. Storil je to baže iz ljubosumnosti.

Vlomi in tatvine na Spodnjem Štajerskem. Iz Celja poročajo: Pred kratkim se je izvršil vlom v žitnico posestnika Antona Vrstoška na Blanci pri Brežicah in ukradenih je 3140 K gotovine in tri hranilne knjižice z vlogami 1040, 3000 in 3682 K. Okoli Pristove pri Šmarjah je bilo več vlomov, ukradenih je bilo sedem posestnikov. V Črnah pri Brežicah pri posestniku Ferjancu in v Rečah pri Frančiški Oroš so bili izvršeni vلمي, na Pristovi pri posestniku Zupanecu, kjer so odgnali štiri žrebete in tri junčke. Ali te živali so dobili par dni potem na cesti ob hrvaški meji. Par sumljivih oseb je aretiranih.

Iz Ljutomer. Zadnji čas so se vršile v našem trgu sledeče preembe posestev. Thurman - Severovo gostilno na trgu je kupil tukajšnji trgovec Al. Krainz, Postružnikovo hišo na trgu pa trgovec F. Seršen. Te dni je dobilo tudi posestvo in hiša pokol. dr. Feuš, prej Duboisova novega lastnika, namreč Filipa Seršena iz Podgradja. Učiteljica F. Nemetz pa je prodala svoje posestvo na Kamenščaku, oziroma v Ljutomeru trgovcu Mih. Cimermanu. — V trgu ni dobili petroleja, pa tudi elektrarna je odrekla radi raznih popravil svojo luč. Imamo torej pravo egiptovsko temo. Kdaj že dobimo drugi boljši električni motor, bo nam znal povedati slav. trški občinski odbor in g. župan.

»Za moje ljube telo in kri« je naslov štiridejanskega Luna - filma, ki se je včeraj prvič predvajal v Kino Idealu. Režijo vodi brezhibno priznani strokovnjak Valter Schmitthäusser. Glavno vlogo igra gđ. Grete Welxer, v kateri je pridobila filmska umetnost novo izbornost. Čedna bubi - slika z mičnimi fotografijami je dvodejanska veseloigra »Bubi ni ljubosumen«. Najnovejši »Sascha Meštrov teden« ima zelo lepe naravne posnetke. Ta izborni spored se predvaja samo še danes in jutri v četrtak. V petek 29. t. m. šesta ameriška senzacija: »Rumena izkaznica«, kulturna slika iz moderne Rusije v 5 delih z dražestno Amerikanko Klaro Kimball Young. Ideal Kino.

Homunculus II. del je pripravljen in se bo uprizoril dne 3., 4. in 5. januarja 1917. Glavni vlogi igrata zopet znameniti nordijski igralcec Olaf Fönnis in Frid. Kühne, z Nemškega gledališča v Berlinu ter gđ. Ferida, gđ. Lagart in gosp. Benzing, tudi z Nemškega gledališča v Berlinu. Prizori v tem filmu so visokodramatični ter jim je silen uspeh zasiguran, ker daleko nadkriljujejo prvi del tega filma. Dejanje se vrši v gorskih pokrajinah. Kino - Ideal.

Zamenjani nahrbtnik. Med postajama Pragersko-Zidani most je neki potnik v nočnem vlaku od 22. na 23. t. m. zamenjal svoj nahrbtnik z nahrbtnikom nekega vojaka. V tem nahrbtniku je bila med raznimi božičnimi darili tudi nabasana repetir-pistola. Ne igrati se s tem orožjem, da se ne pripeti kaka nesreča. Tudi se prosi, naj se pošlje zamenjani nahrtnik lastniku g. Francu Rabusu v Kostanjevici na Dolenjsko ali pa tamkajšnji orožniški postaji. Drugi zamenjani nahrtnik je v rokah imenovanega gospoda, ki ga rad pošlje lastniku, če mu naznani naslov ali ga odda pri orožniški postaji.

Zgubljeno. Sinoči se je zgubila na poti iz Bellevue do Prešernove ulice rjava boa. Kdor jo je našel, naj jo odda v Seljakovi trgovini (Turul) nasproti glavne pošte.

Za novoletna darila. Vojaške narodne pesmi za štiri glasove, vezano 1 K 50 v, v platno 1 K 80 v, po pošti 20 v več. Najlepše in najcenejše darilo! Naroča se tudi pri izdajatelju: Fran Marolt, Ljubljana.

Aprovizacija.

+ Prodaja moke strankam. Dodatno k tozadevnemu poročilu se naznaja, da se bode od jutri naprej prodajala ržena moka, kilogram po 52 v, kilogram moke za kuho pa po 66 v.

+ C. kr. urad za ljudsko prehrano je dovolil, da se sme 1. januarja 1917 meso v zasebnih gospodarstvih uživati in v gostilnah oddajati. Prodaja mesa v prodajalnah (mesnicah) pa je prepovedana.

+ Zemlje na Ogrskem. Ogrski centralni urad se je znova posveto-

val o uvedbi žemelj na Ogrskem ter je končno tozadevni predlog odklonil. Zanimivo je, da imajo na Ogrskem čas, priliko in povod sklepati o zopetni uvedbi zemlje.

Razne stvari.

* Rojstna hiša črnogorskega kralja Nikolaja v Njegušu je v petek 22. t. m. zgorela vsled kratkega stika v električni napeljavi. Pohištvo so rešili.

* Cela blagajna ukradena. V Szegenu na Ogrskem je bila iz poslopja vojaške rezervne bolnice ukradena cela blagajna, v kateri je bilo 14.000 K. Blagajna je bila železna in pričvrščena na tla, a vendar se je tatovom posrečilo, da so jo spravili skoz okno. Našli so blagajno kake pol ure od mesta, a bila je seveda že prazna.

* Prepovedan uvoz nepotrebnih stvari. Izšla je ministrska naredba, ki prepoveduje uvoz različnih stvari, ki niso neizogibno potrebne, tako uvoz južnega sadja, ostrig, kavjarja, šampanjca, slaščic konzerv, dragih tekstilnih stvari, čipk, galanterijskega blaga, kukal, instrumentov, parfumerij, dragih kamnov. Povod temu je, da se ustavijo plačila v inozemstvo in s tem zboljša naša trgovska bilanca.

* Vedno večje pomanjkanje premoga v Italiji. Iz Curiha poročajo, da pomanjkanje premoga in sladkorja se občuti v Italiji vsak dan huje. V turinskem občinskem svetu so te dneve obširno razpravljali o tem vprašanju. Pri tem se je izvedelo, da je bilo dano dovoljenje za izvoz 800.000 ton premoga iz Anglije, ali bati se je, da ker ni prostora na ladajah, pride v Italijo komaj desetina dovoljene množine, to je 80.000 ton. Zahteva se radi tega za Italijo transportna diktatura.

* Najemščine v Zagrebu. Hrvatska vlada je izdala času jako primeren naredba o zvišanju najemščin za stanovanja. A naredba ni ostala na papirju, nego se dejansko izvršuje. Hišni posestnik B. Hirsche je bil zaradi povišanja najemščine obsojen na 1000 kron globe in povrnitev zvišanja z obrestmi vred. Obenem mu je bilo predpisano, koliko sme v smislu omenjene naredbe zahtevati najemščine. Berta Silagvi je tudi hotela sedanj čas izkoristiti in dvigniti donos svoje hiše na devet odstotkov, a so jo za zdaj zaprli za osem dni.

* Ženo je zadavil. V kopališču Kreuzen pri Lincu je bil v vojaškem zdravilišču saksonski gozdar Karel Renner. Obiskat ga je prišla njegova žena. Zvečer sta šla na izprehod, a vrnil se je samo mož, ki je rekel tovarišem: Zjad sem pa svojo ženo poslal na boljši svet. Tovariši so mislili, da je mož napravil slabo šalo, a nekateri so šli vendar gledat, kaj da je z ženo in so jo našli zadavljeno. Moža je bila brččas vsled vpliva bojev, ki se jih je udeležil, obšla hipna blaznost, kajti razumela sta se z ženo jako dobro.

* Edina neumnost. Mestna uprava neke občine v pruski Šleziji je na Danskem in na Švedskem kupila večjo množino surovega masla. A ko je maslo dospelo, je za to izvedel osrednji urad za nakupovanje živil in je surovo maslo zasegel. Seveda je občini plačal odškodnino, a samo po ceni, ki je predpisana v Nemčiji, dočim je je občina dražje plačala. Župan je pojasnil občinskemu zastopniku, kako se je vse zgodilo, opravičil, da ima občina 3500 mark izgube in končno dejal: Pri celi stvari smo storili le eno edino neumnost, da smo namreč surovo maslo uradu za živila res izročili, namesto da bi je bili — snedli.

* Kupovanje srebrnega denarja. Na Dunaju so izsledili celo vrsto zakotnih borz, ki se bavijo s posebno kupčijo, namreč z nakupovanjem in prodajanjem srebrnih dvokronskih komadov. Vsled tega je nastalo občutno pomanjkanje srebrnega denarja.

jim dali v usta cev in tolčko časa so dotičniku vlivali pokvarjeno mleko v grlo, dokler je mogel zdržati. Ko je že gagal in omedleval, so odnehali. Marsikaj ponarejevalec in kvaritelj živil naj se šteje srečnega, da ne živi v 18. stoletju.

* Razbojniški napad. V Szekesfehervaru v blaženi deželi ogrski so si trije razbojniki počrnilli obraze, se fantastično oblekli in potem vlomili v hišo bogatega posestnika Karla Töröka. Zahtevali so, naj jim stari mož izroči ves svoj denar. Török jim je dal več sto kron, a razbojniki niso bili s to vsoto zadovoljni; pobili so starca na tla, preiskali stanovanje in odnesli železno blagajno, v kateri je bilo 17.000 kron gotovega denarja, več hranilničnih knjižic in več vrednostnih papirjev. Ko so našli težko ranjenega Töröka, je pač še mogel povedati nekaj posamičnosti o zgodivšem se napadu in ropu, a je še med zasliševanjem umrl. Orožnikom se je posrečilo, da so iztaknili in aretirali vse tri roparje. Ti niso samo povedali, kje so denar zakopali, nego so tudi priznali, da bi ne bili mogli priti v hišo, da jim ni Törökova gospodinja vrat odprla. Roparje, gospodinjino in izkopani denar so izročili sodišču.

* Strašen zločin v Varaždinu. Dne 22. t. m. se je zgodil pri belem dnevu, ob pol 11. dopoldne na ulici v Varaždinu strašen zločin. Mizarski pomočnik Fran Mučko je prihitel z veliko sekiro pred urušinsko cerkev ter je z njo napadel 40letno vdovo Katarino Cestar, mater 2 otrok, ravno ko je prišla iz cerkve. Mučko je kakor divji sekal po ženi ter ji je takoj z prvim udarcem razsekal vrat in glavo. Strašno razmazarjena se je zgrudila žrtev na tla. Morilec je zbežal. Ljudje, ki so prihiteli z vseh strani, so ga zasledovali ter ga našli na nekem dvorišču s krvavo sekiro v roki. Mučko je napadel s sekiro še stražnike, toda posrečilo se je ga podreti na tla in zvezati. Preiskovalnemu sodniku ne da Mučko nobenega odgovora in motiv njegovega dejanja je dosedaj še popolnoma nejasen. Ugotovilo se je, da je bil Mučko že 4 leta zaprt, ker je v prepriu ubil svojo lastnega očeta. Cestarjevi je padel mož na bojišču in preživljala se je zadnji čas z raznimi malimi kupčijami. V mestu je vladalo vsled strašnega dejanja veliko razburjenje.

* Obsojeni gospod Ludovik Ganghofer. Med sedanjo vojno smo nekoliko spoznali tudi nemškega pisatelja dr. Ludovika Ganghoferja. Popolnoma tuj nam tudi že prej ni bil. Čitali smo o njem, da piše romane, ki imajo pri nemškem občinstvu mnogo uspeha in da ga je nemški cesar že opetovano odlikoval kot reprezentanta optimističnega svetovnega naziranja. Med sedanjo vojno pa je priobčeval v raznih nemških listih utise, ki jih je dobil na vzhodni in na zapadni fronti in mnogo imenovane dostojanstvenike, s katerimi se je pri teh posetih na frontah seznanil. Sicer so njegovi popisi vzbujali pri gotovih listih jako posmešljive kritike, vobče pa je gospod dr. Ludovik Ganghofer postal poznan tudi izven kroga svojih domačinov. Zato bodi zabeležena epizoda, ki se je primerila pri sodišču v Monakovem. Dr. Ganghofer je bil na literarnem potovanju, to se pravi, študiral je tipe a la Wurzelsepp. Na neki postaji je naletel na berlinskega odyetnika dr. Korna in prišel z njim v prepir, ker je dr. Korn rekel, da pridejo potniki pri oddaji prtljage že vsi na vrsto. Dr. Ganghofer je na peronu prijel dr. Korna za ovratnik, ga malo potresel in ga potem imenoval »Schweinehund« in »Prolet«, »akademischer Schweinehund«, »Flegel« in »Idiot«. Dr. Korn je bil mnenja, da teh priimkov ne zasluži ter je vložil proti dr. Ganghoferju tožbo. Sodišče je obsodilo dr. Ganghoferja na 500 mark globe ali 50 dni zapora in na povrnitev vseh stroškov.

Darila.

Za božičnico vdovam in sirotam kranjskih junakov so nndadale darovali: Henrik grof Attems, deželni predsednik kranjski, 100 K; Olga Rudesch, Ribnica, mesto venca na grob dvornemu svetniku Levcu, 40 kron; Posojilnica v Dobropoljah 100 kron; Karel Planinšek, trgovec v Ljubljani, 100 K; oskrbnistvo Grmače (Grünhof) 10 K; Adolf Loraud 50 kron; Vilhelm Spitzer, Ljubljana, 50 kron; Franciška Pečar, Kranjska gora, 20 K; Jurij Šterk, trgovec, Vinica, 20 K; Ivan Drašler, Brnovica, 5 K; Davorin Veksenič, Metlika, 4 K; Feliks Urbanc, trgovec, Ljubljana, 50 K; Kmetijska družba Lobe pri Vipavi 53 K; župni urad Sv. Trije kralji 20 kron; župni rad Domžale 50 K; farani St. Jernej 40 K; župni urad St. Vid pri Zatičini 41 K; Jernej Stele, Spodnja Siska, 20 K; župni urad Črni vrh

nad Idrijo 30 K; Josip Mencinger, Orehek, 6 K; župni urad Tunice 12 K; Ivan Abram, župnik v Črnem vrhu, 10 K; županov Crnuče 25 K; župni urad Trbovlje 10 K; župni urad Smlednik 75 K; župni urad Veleosovo 20 K; župni urad Bukovša 10 K; župni urad Krka 50 K; župni urad Lom pri Trzinu 15 K; občina Sodražica 10 K; županstvo Spod. Idrija 25 K; župni urad Dole pri Litiji 20 K; županstvo Rakek 30 K; Hranilnica Skočjan 5 K; Anton Lovrenčič, Sodražica, 10 K; županstvo Št. Peter na Krasu 20 K; županstvo Ljubno 20 K; županstvo Ježica 52 K; župni urad Kamnik 30 K; Josip Lavrič, župnik, Brezovica, 10 K; Valentin Šitar, župnik, Št. Gotthard, 10 K; Fr. Lakmayer, župnik, Predvor, 8 K; županstvo Kranj, 50 K; dr. Josip Marinko, profesor v p., 10 K; Anton Kline, župan, Gorenje polje, 10 K; župni urad Škofja Loka 200 kron; župni urad Cerklje na Gorenjskem 50 K; župni urad Javorje 50 K. — Vsem blagim darovalcem bodi izrečena prisrčna zahvala. Naj bi se našlo se mnogo posnemalcev. — Darove sprejema deželna blagajna v Ljubljani kot centrala, razen tega pa tudi vsi župni uradi in županstva na Kranjskem ter uredništva v Ljubljani izhajajočih dnevnikov. — Od bor zavojnesirote.

Tretji božič na bojišču. V prid božični akciji za kranjske vojake na bojišču so c. kr. deželni predsedništvo za Kranjsko nadalje vpisali sledeča darila: Gospa Selma Terdina 10 K; H. Halbensteiner v Ljubljani, 20 K; po c. kr. okrajnem glavarstvu v Rudolfovcu: Fani Lapajne v Rudolfovcu, najdenina, 10 K, zbirka evidenčnega asistenta Schmutza 44 kron 61 vin., uradniki poštnega urada v Rudolfovcu 22 K 40 vin., dr. Robert Gorjani v gospi Gabrijele Gorjani v Rupeh vrhu 50 K, posojilnica v Žužemperku 50 K, mestna hranilnica v Rudolfovcu 150 K, zbirka župnega urada, Zagradec, 50 K, zbirka občinskega urada, Smuka, 90 kron 08 vin., zbirka Minke Spelič v Doberničah 12 K 05 vin., zbirka občinskega urada Selo - Šempreg 100 kron, zbirka občinskega urada Brusnice 56 K 74 vin., zbirka občinskega urada Gorenje polje 65 K 10 vin., zbirka župnijskega urada v Ajdovcih 6 K 48 vin., zbirka župnijskega urada v Št. Lovrencu 30 K, zbirka župnijskega urada v Poljanah 73 K, v Žužemperku, 45 K, zbirka župnijskega urada v Mehovem 13 K, zbirka župnijskega urada v Ambrusu 60 kron, zbirka župnijskega urada v Stopičah 36 K, zbirka poštnega urada v Toplicah 56 K, občinski urad Dobernič 20 K, občinski urad Šmihel - Stopiče 100 K, posojilnica v Kandiji 50 K, župnijski urad v Čermošnicah 17 K 74 vin., občinski urad v Toplicah 10 K, župni urad Brusnice, 47 K, župnik Vovko v Št. Petru 15 K, župni urad v Mirni peč 20 K, župni urad Topla reber 30 K 50 vin., skupaj 1330 K 70 vin.; župni uradi: Dobropolje 6 K, v Trzinu 30 K, Šent Lambert 30 K, v Velikih Laščah 40 kron; c. kr. okrajno glavarstvo v Postojni, zbirka, 1760 K 07 vin.; po c. kr. okrajnem glavarstvu v Ljubljani: župni urad na Vrhniki, darila hranilnice in posojilnice 20 K, Franc Högnigmann, dekan, 6 K; Franc Golmajer, kaplan, Matija Počkaj, Andrej Opeka, Mihael Opeka, Ivan Tršar st., Simon Opeka po 4 K, Ivan Tomšič, Ivan Stirn, Franc Rode, Ivan Tešar ml. in Anton Poljšak, ekspozit v Bevkah po 2 K, skupaj 60 K, šolsko vodstvo Javor 10 K, župnijski uradi: Zaplana 24 K, Devica Marija v Polji 12 K, Rudnik 20 K, Sv. Gregor 75 K, Preska 20 K, Želimlje 30 K, Borovnica 30 K, Rakitna 11 K 40 vin. in Vič 32 K, župni urad in občina Št. Jošt 20 K, uradniki c. kr. okrajnega glavarstva 23 K, občina Brezovica 50 K, kuracijski urad v Bevkah, zbirka v cerkvi 18 K, darilo Andreja Lenarčiča 1 K, P. Petkovšek 2 K, deklice Marijine kongregacije 12 K, Jakob Jeraj 2 K, skupaj 35 K, skupna vsota 452 K 40 vin.; okrajno glavarstvo v Črnomlju, darilo občine Petrova vas 14 K; okrajno glavarstvo v Kočevju, zbirke župnih uradov: Gorčarice 15 kron, Ribnica 230 K, Dobropolje 10 kron in občinski urad v Kočevju 300 kron, skupaj 555 kron; okrajno glavarstvo v Kočevju nadaljnjih 89 K 75 vin.; župna urada: v Metliki 34 K, pri Sv. Treh kraljih v Rovtah 20 K; gđc. Kovačič, učiteljica v Goricih pri Kranju, zbirka v Marijini kongregaciji, 84 K 13 vin.; župni urad Sv. Katarina v Topolju pri Medvodah 6 K 40 vin.; dr. Albin Sayer in gospa 50 K; župni urad Lučina pri Škofji Loki 2 K.

Dijaški kuhinji Domovini v Ljubljani so darovali: slavni deželni odbor kranjski 200 K; županstvo Poljane nad Škofjo Loko 20 K; nemčevani 50 K in Josip Bole na Reki 50 K. — Srčna hvala!

Upravištvu naših listov so poslali:

Za dijaško podporno društvo »Domovina«: Matilda Koy iz Travnika na Kranjskem, 10 kron. Srčna hvala!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 20. decembra: Pavla Balota, rejenka, 2 meseca, Strelška ulica 15.

Dne 21. decembra: Alojzij Kolnowitz, železniški poduradnik v p., 72 let, Komenskega ulica 36. — Josip Novak, knjigovez, 71 let, Karlovska cesta 10.

Dne 22. decembra: Neža Siegl, vdova železniškega skladiščnika, 73 let, Resljeva cesta 20. — Zofija Andlovce, posestnikova hči, polpeto leto, Kopališka ulica 5.

Dne 23. decembra: Josipina Stietka, žena prometnega kontrolorja, 44 let, Komenskega ulica 8. — Ivan Debevec, dninar - hiralec, 53 let, Radečkova cesta 9.

Dne 24. decembra: Amalija Menardi, trgovčeva vdova, 85 let, Križevniška ulica 9. — Marija Černe, mestna uboga, 75 let, Japljeva ulica 2. — Peter Drole, črnovojniški pešec, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli. — Culot Natalina, posestnikova hči, 7 let, Strelška ulica 15.

Dne 25. decembra: Terezija Anej, uradnikova vdova, hiralka, 93 let, Radečkova cesta 9.

Zvišanje naročnine za "Slovenski Narod" od 1. januarja 1917.

Našim cenj. naročnikom uljudno naznanjamo, da smo — žalibog — primorani vsled vednega draženja vseh fiskarskih potrebščin, osobito pa vsled ogromnega zvišanja cene pri barvi in tiskovnem papirju **zvišati naročnino** za "Slovenski Narod". Povišek smo odmerili na silno skromen znesek 20 vinarjev na mesec, ki naših cenjenih naročnikov gotovo ne bode težil, in je v sedanjih razmerah popolnoma upravičen. Odslej bode znala naročnina za "Slovenski Narod":

Za naročnike po pošti:

v Avstro-Ogrski:	
Za 1 mesec . . .	2 K 50 h
3 . . .	7 . . .
1/2 leta . . .	14 . . .
celo leto . . .	28 . . .
Za Nemčijo:	
1 mesec 3 K . . .	h
3 . . .	9 . . .
1/2 leta 17 . . .	h
celo leto 33 . . .	h

Za Ameriko in drugo deželo

celo leto 38 kron.

Za Ljubljano

dostavljen na dom ali prejemnik v pisarni:

Za 1 mesec . . .	2 K 20 h
3 . . .	6 . . .
1/2 leta . . .	13 . . .
celo leto . . .	26 . . .

Cena za nadrobno prodajo lista ostane nespremenjena.

Prosimo vse cenjene naročnike, da blagovolijo upoštevati težavno stanje časopisja sploh, in slovenskega še posebej ter nam naj ostanejo zvesti kakor dosedaj. Lahko nam verjamejo, da nismo radi povišali cene, a sila časa je močnejša od nas.

V Ljubljani, 23. decembra 1917.

Upravištvu "Slov. Naroda".

Najboljšo uslugo storite svojim dragim na bojišču, če jih naročite na "Slovenski Narod", ker le na ta način redno dobivajo poročila iz domovine.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk "Narodne tiskarne".

Bolečine v hrbtenici, ledjih, v križu in trganju občutimo, če se vsled prehlajenja ali okornosti telesa tok krvi spočasni ali zadrži. Če pa kri zopet živahneje polje, bolečine izginejo. To dosežemo z masažo s Fellerjevim blagodejnim, bolečine hladnim rastlinskim esencnim fluidom z znamko Elsa - fluid, katerega mnogi zdravniki toplo priporočajo. Predvojnecene. 12 steklenic franko za 6 K pošlje lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza trg 238, Hrvatsko. Fellerjeve odvajalne rabarberske kroglice z zn. Elza - kroglice stanejo franko 4 K 40 vin. (t)

Božično in novoletno :: veselje :: napravite svojem, ako jim naročite Maroltove narodne pesmi.

Glej dnevno vesti. 4240

Vsemog čnemu je dopadlo, našo ljubo, dobro mater, taččo in staro mater, gospo

AMALIJO MENARDI

v nedeljo zjutraj v 85. letu prevideno s svetimi zakramenti za umirajoče nepričakovano k sebi odpoklicati.

Pogreb blage pokojnice se je vršil v ponedeljek popoldne. Sv. maše zadušnice se bodo brale danes in jutri v nunski cerkvi.

4266 V imenu žalujočih ostalih: **G. Menardi.**

V LJUBLJANI, dne 27. decembra 1916.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Lastnik viteškega posestva
 olemič nemški državljani, 45 let star, protestant, premožen, išče premožno partio med ogrskimi veleposestniki, najraje veleposestnico; vdova brez otrok ni izključena. Najstrožja diskrecija se želi in jamči ranio. Dame v starosti 28-38 let se prosijo, da niso v nemškem jeziku pod "1303" na Haasenstein & Vogler & G. Rudolfsplatz V. Dorotheengasse 11. 4259

Za zimsko sezono

priporoča tvrdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek

za gospode in dečke

ter mične novosti 309

v konfekciji za dame in deklice.

Neželite se s svojega revmatizma

Bolečine v udih in sklepkih, zatekli udi, pohabljeni noge in roke, trganje in bodenje različnih delih telesa, celo oslabelost oči so čisto vzrok revmatičnih in protinskih bolečin. Nudim vam naravno sredstvo za ozdravljenje. Nobena univerzalna medicina, temveč zdravilo, ki je dajalo dobra mati narava bolnemu človeštvu. Vsakemu brezplačno poskušajte? Pišite mi takoj in pošljem vam zdravilo z po učenim navodilom. Postanete moj hvaležen privrženec.

Skupščina: Oporn-Apotheka, Rudolfsplatz VI., oddelk 244.

decela eprostiti? Tudi že ozdravljeni.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsek, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvladovati se boleznijo nego jo zdraviti.
2. Oseba s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdravi.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vpehom na splošni počutek.

Vizitnice

priporoča

Narodna fiskarna.

Prodaja se prostorna hiša z vrtom.

Pismena vprašanja pod "Prostorna hiša/3779" na upravištvu "Slov. Naroda". 3779

Pes (nemški ovčar)

9 tednov star, čiste pasme se odda. Sp. Šiška, Nova ulica šte. 228.

Vsako množino vsakovrstnih

: vreč :

kupi veletrgovina Anton Kolenc, Celje.

Prodasta se radi boleznili

dve hiši z vrtom

in vinogradom. (V eni hiši je gostilna in trgovina). Naslov pove upravištvu "Slovenskega Naroda". 4263

Trgovina mešane stroke

s trafiko

se da takoj v najem.

Jos. Vrečko, Bizeljsko.

Zamaške

nove in stare, kupi vsako množino tvrdka "Ljubljanska industrija probkovich zamaškov JELAČIN & Ko. Ljubljana. 2925

Prazne vreče

vseh vrst in v vsaki množini kupuje vedno ter plačuje najdražje

trgovska tvrdka

J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko.

3729

Ženitna ponudba.

Mlad gospod z večjim premoženjem se želi seznaniti z gospico, ki bi imela posestvo ali malo podjetje, trgovino, gostilno, mlin ali nekaj kapitala. Ponudbe pod "Lepa prihodnost" št. 1910 4268

na upravištvu "Slovenskega Naroda" do 15. januarja 1917.

Ženitna ponudba.

Mlad gospod želi znanja z gospico, samostojno poštarico, ki bi poleg službe imela tudi veselje do kupčije. Ponudbe s sliko pod "št. 23.700" 4268 na upravo lista do 20. januarja 1917.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz odine slovenske
tovarne v Ljubljani

Zapestna ura

z intenzivno svetlečim radijskim urnikom; Stevilke in kazalci razširjajo v temi močan svet. Regulirano Anker-delo, gre točno, 3 letna garancija. Izdelana v niklju, z usnjatim jermenom, premer 35 mm. Priznana praktično za vojake. Cena 15 krom. Pošilja po povzetju (vojna pošta denar naprej) zaloga ur.

RADIUM!

Jakob König, Dunaj 3 223, Löwengasse 37 A.

Modni salon.

Cenjenim damam priporočam svojo veliko zalogo najnovejših klobukov.

V zalogi novi žalni klobuki.

Odprto tudi v opoldanskih urah. — Cene priznane nizke.

Rozi Fabčič, Rimska cesta 6.

Naznanilo.

Podpisana plinarna si dovoljuje vljudno naznaniti, da je nje upravni svet upoštevajoč zelo zvišane cene za premog in druge potrebščine pri obratovanju od 1. januarja 1917 naprej plinu in koksu določil te cene:

- Plin za razsvetljavo, vsak kubični meter po . . . — K 34 h,
- Plin za kurjavo, vsak kubični meter po . . . — » 26 »,
- Koks, če se ga vzame naenkrat:
 - manj kot 1000 kg, vsakih 100 kg po . . . 6 » — »,
 - več kot 1000 kg, pa manj kot 5000 kg, vsakih 100 kg po . . . 5 » 80 »,
 - več kot 5000 kg, pa manj kot 10.000 kg, vsakih 100 kg po . . . 5 » 60 »,
 - več kot 10.000 kg, vsakih 100 kg po . . . 5 » 40 ».

Cene koksu veljajo v plinarni na licu mesta. Dostavljanje na dom ali na kolodvor se bode zaračunavalo posebej, kakor doslej.

V LJUBLJANI, dne 22. decembra 1916.

Ljubljanska plinarna.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA
parfumerija, fotografična manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja sirupov.

Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

Najbolj zanimiv in najbolj slov. ilustrirani tednik so:

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik, bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva.

„TEDENSKE SLIKE“ so nepolitičen in nestranski ilustrirani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

„TEDENSKE SLIKE“ bi naj imela naročena vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, brivnica, vsako društvo itd. Zahtevajte, „TEDENSKE SLIKE“ povsod in pridobivajte naročnikov.

„TEDENSKE SLIKE“ stanejo četrta leta K 3.— pol leta K 6.— in celo leto K 12.— Naročniki dobe kot nagrado velik ilustriran koledar, slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča in Aškercia ter tudi lepe zanimive knjige. Naročite si „TEDENSKE SLIKE“ takoj!

Pošljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko „TEDENSKE SLIKE“ brezplačno in poštne prostje na ogled.

Upravništvu lista „TEDENSKE SLIKE“
Ljubljana, Franciščanska ulica 10 L.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naslovja št. p. a. občinstva, da se nahaja vlogov 132

cvetlični salon

samo pod Brančo št. 2.

polov Govilarskega mesta.

Velika zaloga subih vencev.

zdelovanje šopkov, vazev, trakov itd

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

lokal

na prometnem prostoru, ki meri najmanj 6 m v kvadratu eventuelno pritlično stanovanje. — Ponudbe pod „Nove podjetje/3840“ na upravništvo „Slov. Naroda“, 3840

Karel Kramar, Pogačarjev trg, Ljubljana.

Priporočam slav. občinstvu tu in na deželi svojo zalogo

čebule, česna

in
LIMON.

Lasne kite

najboljše kakovosti po 8, 10, 12, 14 in 16 krom; lasne podloge in mrežice vseh vrst; „Noril“, barva za laso in brado od Dr. Dralica po 2 in 4 K, lasne vede in masti; Sampon za umivanje las, šaminko in puder poulični i. t. d. priporočam

Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Pozor! Zaradi vpoklicanja v vojaško službovanje je lokal odprt samo za prodajo blaga in sicer vsaki dan samo od 9 do 11 in v nedeljo od 9 do 11 ure dopoldan.

Milo za pranje!

dobro blago v originalnih zabojih a ca. 60 do 75 kg tovarniška teža, dalje:

kisovo kislino 80%,
slivovko,
tropinovec

in
rum,

oddaja po najnižji ceni, dokler traja zaloga, trdika

A. KUSLAN, Ljubljana,
Karlovska cesta št. 15.

Isotam sta napredaj tudi dva
KOLESA
(bicikla).

Gonoktejn.

Najnovejšo, izkušeno sredstvo proti kapavcu (triperju), belemu toku, črevesnemu in mehurnemu katarju itd.

GONOKTEIN je upeljan na češki kliniki dvor. svetnika vseuč. prof. dr. V. Janovskega. Na praški nemški kliniki vseuč. prof. dr. K. Kreibicha. Toplo ga priporočajo vseuč. prof. F. Samberger, vseuč. docent dr. J. Odstrčil itd.

M. U. dr. H. Sary, specialist za tajne in kužne bolezni v Pragi piše: Z Gonokteinom sem dosegel izvrstne uspehe, ne dela težav v želodcu, niti v ledvicah, v akutnem stanju sem dosegel edino z Gonokteinom hitro pomehanje neprijetnih subjektivnih simptomov z vidnim objektivnim poplavljanjem procesa.

M. U. dr. J. Urban, občinski zdravnik v Vel. Chomutici-Obora piše: Z Vašim Gonokteinom dosegel sem uspehe, ki so me popolnoma zadovoljili.

Dobi se po vseh večjih lekarnah. Skatljica K 6.—

Zahtevajte literaturo in prospekt.

Ljubljana: Lekarna Truhoscy.

Zagreb: Lekarna „Salvator“, S. Mitelbach, Jelencijev trg.

Proizvajal: Farmakološko-kemični laboratorij „NERA“ Praga-Vrbovice 532

Behavilaj vojnega ministrstva in Vojno-zdravstvenega zbiranja.

Orehov les : kostanjev les

v deblih

v polenih in deblih

kupim vsako vagonsko množino po najvišji dnevni ceni
J. Pogačnik, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 13.

Damske klobuke

v največji izberi priporočam

MINKA HORVAT, modistka

LJUBLJANA, Stari trg št. 21.

Popravila najceneje.

2954

Popravila najceneje.

„Kmečka banka“ goriška obrestuje hranilne vloge vsled sklepa načelstva z dne 17. decembra 1916, od 1. januarja 1917 dalje po

4 1/4 %

Ivan Savnig, podpredsednik.

Dr. Alojzij Franko, predsednik.

Matija Rutar, Ignacij Krizman, Anton Klančič, odborniki.

Kmečka banka

registrirana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici, t. č. Glince.

Najboljša darila za božič in novo leto so:

TURUL čevlji

kateri vsled trpežnosti in lepe oblike vsakega razveselo.

Najnižje cene na trgu.

Za deco čevlji z lesenimi podplati!

Ljubljana **H. Seljak** Prešernova ul. 52

Baržun

Višek letošnje mode.

Bogata izbira v različnih kakovostih in barvah.

A. & E. Skabernè

veletrgovina z manufakturnim blagom.

Specialni oddelek platna

v trgovini

A. ŠARC

lastnica Jadviga Šarc

Ljubljana, Selenburgova ulica 5

nudi še priliko za dobri in ceni nakup:

rjuh
brisalk
prtov
prtičev
brisalk

odejnih rjuh
blazin
pernat. blazin
pernic
žepnih rut

Svobodna voznica

Za vojake zimsko perilo.

Knjižgovodkinja

samostojna moč z večletno prakso, izurjena strojepiska in stenografinja, želi prilično službo premeniti. Ponudbe pod „Knjižgovodkinja št. 100/4195“ na uprav. »Slov. Naroda«.

4195

Gostilna

„Pošta“ na Jesenicah, Gorenjsko, v obližju farne cerkve in vojašnice, dobro obiskovana, se z 18. aprilom 1917 da v najem. Pojasnila daje lastnik **Al. Schrey, Jesenice**.

4214

Sprejme se v manufakturno in galanterijsko trgovino

kontoristinja

z večletno prakso, vešča samostojnega delovanja ter

trgov. pomočnik ali prodajalka

Vstop takoj ali po dogovoru. Naslov pove upravo »Slov. Naroda«.

4246

500 kron!

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin **Ria balzam** ne odpravi v 3 dneh brez bolečin Vaših kurjih oces, bradavic, obtiščancev. Cena lončku z jamstvenim pismom 1.50 K, 3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 6.50. Na stotine zahvalnih pism in priznanj.

Kemeny, — Košice (Kassa) i Postfach 12/24, Ogrsko.

3663

Prej v **F. Batjel** Prej v Gorici. Gorici.

Ljubljana, Stari trg št. 28.

DVOKOLES**Sivalnih strojev GRAMOFONOV**

Žepnih električnih svetilk kompletnih že od 2 K.

V zalogi vedno par tisoč.

Najboljše BATERIJE.

Posebna nizka cena za preprodajalce. I

1 liter izvrstnega jedilnega olja za 1 K

si lahko naredi vsak sam iz mojega edino pravega in najbolj priporočljivega

Caraghee „Morskega mahu“

s priloženimi dodatki in z natančnim navodilom. — Opozarjam pa cenjene moje odjemalce, da se prodaja različnih vrst mahu in drugih podobnih reči za napravo olja. — Iz mojega

Caraghee „Morskega mahu“

in po mojem natančnem navodilu napravljeno olje se ne loči nič od pravega olja ter se obdrži več tednov. Na stotine priporočilnih pism vsakemu na razpolago. — Po pošti se pošilja najmanj 6 zavitek.

Razpošiljalnica **Ivan Urek, Ljubljana št. 6, Mestni trg 13.**

Odvetnik dr. Dragotin Treo

naznanja p. n. klijentom in udeležnim strankam, da posluje od 1. januarja 1917 dalje dopoldne — na prijavo tudi popoldne — v posebnih prostorih g. dr. **Karl Trillerjeve pisarne v Ljubljani, Dalmatinova ulica 7, pritličje.**

Jovarna čevčev v Tržiču Gorenjsko

Peter Kozina & Co.

Ljubljana

priloga št. 20 naspr. sv. Jakoba mosta.

Zaloga prej št. 20 naspr. sv. Jakoba mosta.

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo asne 2652

BLUZE

plašče, jopice, krila, kostume, nočne halje, perilo, modno vrednote, športne klobuke in stizanke. — Ilo solidna vrstva.

M. Kristofič - Bučar Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Fine

otroške obleke

in krstne oprave.

Klobuke cilindre in čepice v najnovjših fasonah in v veliki izbiri priroča **IVAN SOKLIČ.** Velika zaloga najmodnejših stankov. 133 Priatelni Panama-slanetki od 9 K do 50 K.

Kuverte s firmo Narodna tiskarna.**Brez pomisleka!!****Jos. Petelinca šivalni stroji**

najlepše in času najprimernejše

božično in novoletno darilo.

Ti stroji znamke »Gritzer« in »Afrana« so najboljše sedanosti, šivajo, vežejo (štikajo), krpajo (mašijo) perilo in nogavice, ter imajo 10 letno pismono garancije, krogliččen brezšumen tek ter biserni ubod. Vedno v zalogi priproste in luxus opreme, ter stroje najnovjših sistemov. **Cene še stare in zmerne.** Pouk v ravnanju z strojem kot tudi umetno vezenje, krpanje ter šivanje z aparati vsak čas in povsod brezplačen.

4194

Cim preje kupiš, ceneje kupiš in dobro le: v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 7

blizu frančiškanskega mostu, levo ob vodi, 3. hiša pri

Jos. Petelinca.

Dostava strojev takoj.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Gorici t. č. v Ljubljani in Celju

kot oficijelno subskripcijsko mesto sprejemajo tudi nadalje priglaso na

peto avstrijsko vojno posojilo:

L. 40-letno d. p. 5 1/2% amer. državno posojilo à K 25.— netto za 100 K nom.

L. d. p. 5 1/2%, dne 1. junija 1922 vračljive drž. zablodnice à K 25.— netto za 100 K nom.

paradižnikove konzerve

v steklenih je po ceni napredaj. Kje pove upravn. »Slovenskega Naroda«.

stanovanje

za takoj ali poznejši termin, če mogoče v sredini mesta. Za ceno ne gleda. Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod „Mirni gospod 4219“.

4219

PRODA se velik**HOTEL**

v mestu na Spodnjem Štajerskem. Najboljša lega, daleč na okrog znan, z mnogimi sobami. Plačilni pogoji zelo ugodni.

4173

Vpraša se na upravn. »Slov. Naroda« pod „št. 9827/4173“.

Najlepša prilika za nakup lepega

POSESTVA

na Bledu, obstoječe iz dvonadstropne hiše, gosp. poslopja, senčnati vrt z verando ob jezeru, več njiv, gozdov in travnikov, hotelska koncesija. Električna razsvetljava. Hiša v najboljšem stanu, ker je skoro nova in poseduje več kleti, krasno dvorano in 16 sob za tuice. Najboljša naložitev kapitala. Pojasnila daje **Leopold Jonko, Radovljica.**

4159

Važno za ljudi, ki imajo sorodnike v Ameriki!

Kdor hoče stopiti s svojimi sorodniki v Ameriki v dotiko radi denarnih podpor in pisem, naj napiše kratko pismo v nemškem jeziku, tičoč se samo rodinskih razmer, ki ne sme obsegati nič političnega ali kar vojno zadeva. Naslov svojih sorodnikov naj napiše na kuverto, v drugo kuverto naj vtakne svoje pismo in nanjo napiše natančen naslov in ime odposilatelja ter vse kup odpošlje na sledečo adresu: **Henry C. Zaro, per. Adr. Zentral-Sparkasse der Gemeinde Wien, Wien I., Wipplingerstr. 8.** Ne frankirane in prenele frankirane pisma se ne sprejme.